

NÉPLAP

Világ proletarjai egyesüljétek.

AZ MDP HAJDÚ-BIHARMEGYEI PÁRTBIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

III. ÉVFOLYAM, 19. SZÁM

ÁRA 50 FILLER

VASÁRNAP, 1955 JANUÁR 23.

Mai számból:

Atombéke, vagy atomháború (2. oldal). — Tiltakozunk (3. oldal).
Emlékezés a partizántalálkozó alkalmából (4. oldal). — Harminc
nap Romániában (6. oldal) — Túl a Tiszán (7. oldal) — Kétszáz
éves a moszkvai egyetem (7. oldal). — Sport (8. oldal)

Megvédjük a békét!

(G. L.) Az elmúlt év utolsó he-
tében gyors egymásutánban Ang-
lia és Franciaország parlamentjei
megszavazták a londoni és pári-
zi egyezmények ratifikálását. Ez-
zel az angol és a francia nép aka-
rta ellenére jóváhagyta a német
militarizmus felfegyverzését, és
az atomháború igazolását. Bizo-
nyos azonban, hogy e döntésekkel
még nem mondták ki az utolsó
szót. Az utolsó szót a világ népei
fogják kimondani. Nem kétséges,
hogy az utolsó szó a béke lesz,
mert a népek összehangolt akciói
véget vehetnek a háború kirob-
bantására irányuló politikának.
A népek arra kényszeríthetik a
háborúra törekvő kormányokat,
hogy leüljenek a tárgyalasztal-
hoz és megkezdjék az általános
fegyverszünetet.

Szinte mérhetetlenül nagy ve-
szély, az atomháború lehetőségét
széleskörűen Európában a lon-
doni és párizsi egyezmények; a
világ legvérszomjasabb hadsere-
gének, a Wermachtnek feltámasz-
tását és felfegyverzését a reggyl-
kosabb emberpusztító fegyverek-
kel, az atombombával és a hő-
energiájú bombával. Mődot és re-
heltőseget adnának tehát az egyez-
mények arra, hogy a német mili-
tarizmus ezúttal harmadszor ebe-
ben a században ismét egy min-
ten eddiginél véresebb és össze-
hasonlíthatatlanul pusztítóbb há-
borút robbantson ki. Tárthatik-e
ezt Európai népei?

Mit szólnak hozzá a franciák?
Talan már elfelejtették, hogy a
Hitleristák 1943 nyarán a francia
népet fenyegették meg azzal,
hogy eltörlik a föld színéről?
Vajon elfeledkeztek a franciák
Oradourról s a százával és ezré-
vel kivégzett túsókról?

S az angolok talán nem emlé-
keznek már Cowentryre? A bel-
gák, a hollandok most megint mi-
lyen illúziókban ringatják magu-
kat?

Mi nem felejtetünk és nem
felejtethetünk sohasem, hiszen ők
van magyar család, amely ne-
vezett volna el valakijét a há-
borúban. Nem felejtettek a len-
gyelek és a csehzióvákok sem.
Mindnyájan tudjuk, hogy mit je-
lent a német militarizmus és
hogy feltámasztása micsoda bor-
zalmat és veszélyt jelent minden
európai népre.

Mélységes tévedés volna azt
gondolni, hogy a Wermacht ura, a
német nagyvezérkar tanult Göring,
Keitel felelősségrevonásából. Nem.
Ezek az urak semmit sem tanu-
lunk, és semmit sem felejtettek,
újra ott akarják kezdeni, ahol
abba hagyták, de ezúttal már
atombombával. Még a nevek sem
váltak. Sok más mellett most
is szerepel ugyanaz a Heusinger
tábornok, aki Hitler vezérkará-
ban a stratégiai osztály vezetője
volt. Ez a most felbátorodott náci
parancsnok meg is szólalt. Szavai per-
szesze méltók hozzája: „Amin! lesz
hátszadosztályunk, más nyelven
beszélünk majd a franciákkal.”
Milyen ez a nyelv? Az oroszok
nyelve, a háború nyelve, az atom-

bomba nyelve. Ezen a nyelven
nem kívánunk beszélni. Vajon a
franciák mit szólnak hozzá? Nem
hiszük, hogy szeretnének a Heu-
singer által megjelölt nyelven be-
szélni.

Igaz, Hitlerék letűntek. Fonn-
ban nem szerepel ma egyik sem
a nürnbergi vádlottak és kivég-
zettek közül. De csak a nevek
váltak meg. A bonni miniszte-
rek ma ugyanolyan vérszomja-
sak, ugyanolyan célok elérésére
törekcsenek, mint annak idején
a nürnbergi vádlottak. Maga
Adenauer sem kivétel. „Eddig
csak beszéltünk újraegyesítésről.
Ennek most vége. Mostantól
kezdve a keleti övezet felszaba-
dításáról kell beszélnünk” —
mondotta nemrég. Akárcsak
Hitler hallanánk. Blank, a bon-
ni közbiztonsági hivatal vezetője
pedig sokadmagával Göbbels ha-
béraira pályázik. „Most már csak
egy gombnyomás kell s a német
hadigépezet kererei forogni kez-
denek” — nyilatkozta ki véle-
ményét. Jakob Kaizer, az ösz-
német ügyek minisztere még Hit-
lerék célkitűzéseit is túl akarja
szárnyalni, ahogy ez kiviláglik
nyilatkozatából: „Emlékeztetni
szeretném önöket — mondotta,
— hogy az egységes Németország
Németországon kívül Ausztriát,
Stájt egy részét, a Saar-vidéket
és Elzász-Lotharingiát is magá-
ban foglalja.” Ugyanez Hans
Cristoph bonni közlekedésiügyi
miniszternek is véleménye: „A
német kelet nemcsak az Elbát és
az Oderát, hanem Csehországot
és mindazon földeket magában
foglalja, ahol valaha németek él-
tek.” Klasszikus tömörséggel fo-
galmazza meg a revánsvágyó
nyugatnémet körök célkitűzését
Middelhaue, a nyugatnémet
Szabad Demokrata Párt elnöke-
lyettese: „Ma Németország, hol-
nap meg — egész Európa”.

Ugrásra kész tehát a náci fe-
nevad. Örültség volna azonban
azt gondolni, hogy ez a kelet-európai
országokat fenyegeti. Ezért ellen-
zik Európa népei a Wermacht
felállítását. A népek soha nem
nyugszanak bele abba a gazteltbe,
hogy fegyvert, atombombát ad-
janak a fenevad kezébe. A népek
elleneséges szemmel nézik a pári-
zi egyezményeket minden vele-
járójukkal együtt. Tudják ezt a
francia, angol, belga, nyugatné-
met, holland, olasz képviselők is.
Ezért mindenfajta politikai és
gazdasági nyomás ellenére a kép-
viselőknek több mint fele Angliá-
ban és Franciaországban nem
mert a ratifikálás mellett szavazi-
ni. De a kisebbségek nem mon-
dták ki, nem is mondhatták ki az
utolsó szót. Az utolsó szót a né-
pek mondják ki.

Európa népei tudják, hogy az
övék az utolsó szó, azt is tudják,
hogy a békét meg lehet menteni.
Tudják, hogy mit jelent számuk-
ra az atomháború: milliók pusztu-
lását. Ezért a békét meg fogják
menteni, kimondják az utolsó
szót — és ez a szó a béke lesz.

Ismét Debrecenben szerepel a Szovjet Hadsereg Ének- és Táncegyüttese

Az elmúlt év nyarán járt városunkban a Szovjet Hadsereg Ének- és Táncegyüttese. Biztosan sokan emlékeznek még az együtt-
es előadására, a dalokra, táncokra.
A művészegyüttes európai körútja során ismét ellátogat Deb-
recenbe. A Városi Tanács Népművelési Osztálya rendezésében ja-
nuár 26-án este 7 órakor a Központi Kultúrothonban egy elő-
adást tartanak. Az együttes művészeti vezetője: A Tupicin. A
műsorban szovjet katonai és néptáncok, valamint orosz népdalok
és zenészművek szerepelnek.
Jegyek 4—12 forintig a Műsorirodában kaphatók.

Felhívás a béke minden magyar hívéhez

A nyugatnémet újrafelfegyverzés ellen kibontakozó nagy népi főmegmozgalom irányítói, részve-
vői, harcosai!

A IV. Magyar Békekongresszusra felvilágosító szóval, helytállással, jó munkával készülő béke-
harcosok!

Magyar férfiak és nők, munkások, parasztok, értelmiségiek — új, nagy feladattal bíz meg mind-
nyájunkat a Béke-Világtanácsnak a világ népéhez intézett felhívása.

Arra szólítja fel a világ minden becsületes emberét, hogy szegüljön szembe azokkal, akik atom-
háborút készítenek elő.

Elindulnak a békeharcosok, házról-házra járnak a világ minden országában az aláírási ívekkel.
Induljon meg hazánkban is hatalmas népszavazás. Egész országunk szájon síkra az élet mellett.
Mutassuk meg: mennyire egységes népünk az atomháborúra törő sötét erők elleni küzdelemben.

Váltsuk valóra a Hazafias Népfrent Országos Tanácsának és az Országos Béketanácsnak december
9-i felhívását: „Jussatok el minden magyar családhoz, minden otthonba”.

Kopogtassanak be nálunk is minden ajtón az aláírásgyűjtők. Nem elsietve, hanem türelmes, meg-
győző szóval gyűjtsék össze az aláírások millióit. Az aláírásért cserébe magyarázzák meg az aláírás-
gyűjtés jelentőségét, mondják el, miért van szükség a jelenlegi nemzetközi helyzetben minden ember
nyílt kiállítására, száz és százmilliók egységes fellépésére.

A béke hível pecsételjék meg tetteikkel, jobb munkával aláírásukat.
Sorakozzék fel hát a mi népünk is a békéért, az életért küzdő többi néphez!

Előre a békéért, az atomháború megszállottainak megfélemezéséért!
Előre a béke-népszavazás sikeréért!

AZ ORSZÁGOS BEKÉTANÁCS ELNÖKSÉGE.

Új helyiségbe költöztek a kerületi tanácsok

A Begyűjtési Hivatal, Anyakönyvi Hivatal, Adóügyi Csoport a közönség
érdekeiben a régi helyén maradt

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa törvény-
erejű rendelete értelmében Debrecen megyei jo-
gú város lett. Ezzel egyidejűleg három kerületi
tanács alakult, amelyek ideiglenesen a városi
tanácsházán nyertek elhelyezést. Az elmúlt na-
pokban megkezdődött egyes hivatali szervek
szétválasztása és a kerületekbe történő kihelye-
zése.

A kerületi tanácsok hétfőtől az alábbi he-
lyeken állnak a város dolgozóinak rendelkezé-
sére:

I. KERÜLETI TANÁCS:

Ideiglenesen a volt adóhivatali épületben
(Kossuth utca 4.) nyert elhelyezést, a 118—131-es
szobákban. Bejárat a volt virágpiac, vagy a
Sas utca felől.

II. KERÜLETI TANÁCS:

Ideiglenesen a Kossuth utca 12. számú alatti
volt pénzügyi palotában, a bejáratból balra eső
földszinti helyiségekben kapott helyet.

III. KERÜLETI TANÁCS:

Január 21-én, hétfőtől végleges helyén, a
Szabadság úti volt tüzerlaktanya Arpad tér fe-
lőli épületében nyert elhelyezést.

A Begyűjtési Hivatal, az Anyakönyvi Hiva-
tal és az Adóügyi Csoport — a közönség érde-
kében — mindhárom kerület ügyeit régi helyi-
ségekben intézi. A gyámügyeket az I. és II. ke-
rület lakosai részére az I. kerületi tanács, a
III. kerület lakosai részére pedig a III. kerületi
tanács külön intézi. A forgalmi adó ügyeket
továbbra is a Kossuth utca 4. szám alatti adó-
hivatali épület 101. számú szobájában intézik.

KI LESZ A GYŐZTES?

A Hajlított Bütorgyár Esze Tamás és Petőfi hajlító brigádjának tagjai még január elején páros
versenyre léptek egymással. Január 20-án az Esze Tamás brigád ért el jobb eredményt: 209 szá-
zalékos teljesítménnyel a műszakban! A Petőfi brigád teljesítménye 204 százalék.
Képünkön: Valler Ernő, továbbá Busi Bálint, Takács Gyula ifi munkás, Kovács II. János, Virki
Bálint, Ujj Imre a pénteki nap teljesítményét értékelik.

Atombéke, vagy atomháború?

A londoni és párizsi szerződések ratifikálása a végtelenségig fokozná egy új, az eddigiekkel összehasonlíthatatlanul borzalmasabb világháború veszélyét. Nemcsak azzal, hogy újra fegyvert adna az emberiség legelvetemültebb ellenségeinek, a nyugatnémet militaristáknak a kezébe, hanem azzal is, hogy olyan tömegpusztító hadieszközök gyártását tenné lehetővé számukra, mint amilyenek az atom-, a vegyi és a biológiai fegyverek.

Az Északatlanti Szövetség tanácsának nemrégiben megtartott értekezlete egyenesen e szervezet stratégiájának alapelveit vette az atomfegyverek alkalmazását.

Egyes amerikai katonai vezetők egyre szemérmelenebbül, egyre kihívóbban uszítanak az atomháborúra a Szovjetunió és a demokratikus tábor több országa ellen. Radford amerikai tengerész, akit a szovjet sajtó találozva nevezett új háborús bünyőjelöltnek, a napokban például azt a kijelentést kockáztatta meg, hogy „az Egyesült Államok nem riadna vissza az atombomba alkalmazásától Koreában, ha ott kiújulnának a hadműveletek”. Egy másik amerikai atomlovag, Stevenson pedig ugyancsak a napokban azzal kérkedett, hogy „bármely pillanatban” kész az Angliában létesített amerikai támaszpontokról atombombával megrakott bombázókat küldeni a békeszerető országok ellen.

Ezek és az ezekhez hasonló megnyilatkozások a maguk meztelenségében mutatják meg a háborús gyújtogatók igazi arcát. Az ilyen kijelentések világánál még a legelfogultabb emberek is megérthették, mily keveset érnek azok a kenetteljes szövegek, amelyek az Egyesült Nemzetek Szervezetében „az atomerő békés felhasználásáról”, az „atomenergia nemzetközi ellenőrzéséről” nyugati részről elhangzottak.

A Szovjetunió, amely az elmúlt esztendőben nemcsak hogy megszüntette az Egyesült Államok atommonopóliumát, hanem az atomenergia felhasználása terén sok tekintetben túl is szárnyalta az Egyesült Államokat, lankadatlan erővel küzdött és küzd az atomenergia háborús célokra való felhasználása ellen. A javaslatok egész sorát terjesztette a nemzetközi fórumok elé, az atom-, hidrogén- és más tömegpusztító fegyverek feltétel nélküli tiltására és e tilalom feletti hatékony nemzetközi ellenőrzés megvalósítására vonatkozóan. A Szovjetunió javaslatait osztatlan lelkesedéssel fogadták a békeszerető emberek száznál is több országában. A tömegpusztító fegyverek betiltásáért vívott harc jelszavát zászlajára tűzte az ötödik nagyhatalom: a béke híveinek világmozgalma is.

De a Szovjetunió tetteivel is alátámasztja az atomfegyverek és más tömegpusztító fegyverek betiltásáért folytatott politikai és diplomáciai harcat. Példát mutat abban is, hogyan lehet az emberi elme e kétségkívül eddig legnagyobb felfedezését, az atomenergiát magának az embernek a szolgálatába állítani.

A Szovjetunió egy héten belül két nagy jelentőségű kormánynyilatkozatot tett közzé az atomenergia békés felhasználására vonatkozóan. Az egyiket arról, hogy kész az ENSZ-nek az atomenergia békés felhasználásának kérdésével kapcsolatban 1955-re összehívott nemzetközi értekezletre elvett jelentést terjeszteni a Szovjetunió első atomvillanytelepéről és annak munkájáról. A másikat pedig arra vonatkozóan, hogy tudományos-technikai és termelési segítséget nyújt más államoknak az atomerő békés célokra való felhasználását szolgáló kutatás fejlesztésében.

A kormánynyilatkozatok újabb

fényes megnyilatkozását jelentették a Szovjetunió következetes békepolitikájának. Eppen ezért nemcsak tudományos-technikai segítségben elsőként részesülő országok — a Kínai Népköztársaság, a Lengyel Népköztársaság, a Csehszlovák Köztársaság, a Román Népköztársaság és a Német Demokratikus Köztársaság — sajtója és közvéleménye üdvözölte örömmel a Szovjetunió kormánynyilatkozatát, hanem ugyanolyan lelkesedéssel és örömmel fogadták azokat a béketábor többi országában — sőt a kapitalista államokban is a haladó lapok és az egyszerű emberek.

De a nagy jelentőségű nyilatkozatok és azok hatalmas népszerűsége megdöbbentették azokat is, akiknek sehogyan sincs inyükré a Szovjetunió békepolitikája, akik minden szovjet kezdeményezést „propaganda fogásnak” szeretnek feltüntetni saját közvéleményük, saját népük előtt. A már jól ismert, agyoncsépett szovjetellenes szövegek mellett a nyugati burzsoá sajtóban a szovjet nyilatkozatokkal kapcsolatos kommentároknak igen sok a merev, elutasítástól tartózkodó, óvatosságra intő hang. Az angol atomerő hatóság szóvivője például „rendkívül érdekes fejleménynek” nevezte a szovjet javaslatot, Jules Moch, az ENSZ leszerelési bizottságában helyet foglaló francia küldött üdvözölte a Szovjetunióhoz azt a bejelentést, hogy kész ismertetni az atomerő békés felhasználására vonatkozó tapasztalatait. Ez a bejelentés — mint mondták — „példa nélkül álló tényt jelent”.

Figyelemreméltó megállapításokat tett a szovjet kormánynyilatkozathoz fűzött kommentárjában a New York Herald Tribune a nagy befolyású amerikai burzsoá lap is. Ebből kiderül, hogy az amerikai vezetőkörök elsősorában attól tartanak, hogy a szovjet kormánynyilatkozatot „erős hatást kelt sok országban és ezek a Szovjetunióhoz fordulhatnak majd az atomerő békés felhasználásához szükséges anyagi és technikai segítségért.

A nyugati sajtóban emellett igen gyakran fordul elő az a követelés is, „hogy mostmár a nyugaton a sor”, „a nyugatnak szintén hajlandóságot kell mutatnia arra, hogy az egész emberiség rendelkezésére bocsássa tapasztalatait”.

Ezekben a napokban tartotta ülését Bécsben a Béke Világtag-nács Irodája és az egész földgolyót átfogó hatalmas békemozgalom vezérkara. A Béke Világtag-nács Irodájának záróülésén újabb nagy jelentőségű felhívások születtek: Európa népeire, a világ népeire. Nem vitás, hogy a nyugatnémet újrafelfegyverzés és az atomháború megakadályozására felszólító két drámai felhívás újabb erőket mozgósított majd az atomháborús tervek szétzúzásáért, az emberiség békés, boldog jövőjének biztosításáért induló döntő küzdelemre.

„Banánköztársaságoknak” nevezzük általában a kis közép-amerikai államokat. Az United Fruit Co nevű hatalmas észak-amerikai gyümölcskonzern végeláthatatlan ültetvényei húzódnak itt, amely konzern kezében tartja ezeknek az országoknak egész gazdasági és politikai ellenőrzését.

E „banánköztársaságok” egyike Costa Rica területe alig valamivel nagyobb, mint fél Magyarország. Lakossága hazánk lakosságának mintegy egytizede. Ez a kis ország azonban napok óta mégis a világközvélemény figyelmének homlokterébe került. Mi történt Costaricában? Costaricában fegyveres bandák törtek be, hogy megdöntsék a Figueres kormány uralmát. Az intervenciók mögött, amint azt a különböző vizsgálatok, sajtójelentések igazolják, „külföldi erők” állnak, az agressziót „külföldön képzett

Árvíz

Franciaországban

Mint az AFP jelenti, Franciaországban tegnap óta fokozódott az országos katasztrófa, amelyet az áradások Párizs vidékén, a Garonne-medencében és az ország más vidékein okoztak.

Észrevehetően súlyosbodott a helyzet a Szajna vidékén, magában a fővárosban és a főváros környékén. Víz szivárgott az igazságügyi palota alagsorába. Tűzoltók vonultak ki, hogy kiszivattyúzzák a vizet a Notre-Dame székesegyház kriptáiból.

WILHELM PIECK:

A Német Demokratikus Köztársaság elnöke csak az emberiség javára használják majd fel az atomerőt.

Wilhelm Pieck, a Német Demokratikus Köztársaság elnöke pénteken fogadta Havemann tanárt, a berlini Humboldt-egyetem fizikai-vegytani intézetének vezetőjét.

Havemann professzor tájékoztatta a köztársasági elnököt a Német Demokratikus Köztársaság tudósai előtt álló lehetőségekről a szovjet kormányhoz azzal a határozatával kapcsolatban, hogy segítséget nyújt a Német Demokratikus Köztársaság-nak az atomerő békés célokra való felhasználásához.

Wilhelm Pieck kijelentette: A Német Demokratikus Köztársaság tudósai csak az emberiség javára és csak békés célokra használják majd fel az atomerőt.

Szombaton közel egymillió nyugat-németországi dolgozó sztrájkba lépett

Nyugat-Németországban szombaton reggel hat órakor 580.000 bányász és 260.000 fémipari dolgozó a szakszervezetek egyhangúlag hozott határozatának megfelelően 24 órára tiltakozó sztrájkba lépett.

A magánalkalmazottak szakszervezetének felhívására az alapanyagiparban foglalkoztatott 75.000 tisztviselő és mérnök a munkásokkal való szolidaritása jeléül szombaton szintén nem jelent meg munkahelyén.

Szombatra virradóra a Rajna-és Ruhr-vidéki városokban és ipartelepeken ilyen harci jelmondatokat festettek a kerítésekre és a gyalogjárókra: „Nem tűrünk jogfosztást!”, „Le a párizsi szerződésektől!” Schröder brenni belügyminiszter intézkedésére az ipari városokban riadókészültségbe helyezték a rendőrséget és az ügynevezett határvédelmi osztagokat.

VASARNAP egész Olaszországban megünneplik az Olasz Kommunista Párt megalakulásának 34. évfordulóját. Az ünnepek keretében Palmiro Togliatti, az Olasz Kommunista Párt főtitkára Firenzében mond beszédet.

CSANG KAJ-SEK amerikai gyártmányú repülőgépet estörtökön délután súlyos bombatámadás alatt végre Fucsou ellen. A bombatámadás során több mint százhusz polgári személy meghalt, száznál is több megsebesült. A város igen sok háza elpusztult.

és felszerelt csoportok” követték el.

A Costarica elleni támadás kísértetiesen hasonlít a tavalyi Guatemala elleni intervencióhoz. Mint a dél-amerikai lapok rámutatnak, egyik szervezője a guatemalai beavatkozáshoz hasonlóan — Washington és az United Fruit Co. dróton rángatott bábfürdője: Somoza nicaraguai elnök volt. Abban is feltűnően nagy a hasonlóság, hogy mindkét támadás azután következett be, hogy a mindenkori gyümölcsöszt ellen korlátozó intézkedéseket hoztak, illetve jelentettek be.

De Guatemala és Costarica között mégis volt egy alapvető

Debrecenben ma kezdődnek a magyar-lengyel kultúrnapok

Ma délelőtt 11 órakor nyitják meg az MSZT székházban a lengyel nép életét, munkáját, alkotásait bemutató kiállítást. A kiállítás megnyitásával kezdődnek meg Debrecenben a január 23-tól 26-ig tartó magyar-lengyel kultúrnapok.

A kultúrnapokra a lengyel nagykövetség több vezetője érkezik városunkba. Itt lesz a

Lengyel Távíráti Iroda és Lengyel Rádió tudósítója és egy helyszíni tudósítókban tájékoztassák a lengyel népet a magyar-lengyel kultúrnapok ünnepségeiről.

Ma este 7 órakor ünnepi előadást tartanak a Központi Kultúrteremben, ahol fellép Páloskezik városunkba. Itt lesz a

Nagy Imre, a Minisztertanács elnöke fogadta a Magyar Izraeliták Országos Irodájának elnökét

Nagy Imre, a Minisztertanács elnöke fogadta dr. Heves Lajost, a Magyar Izraeliták Országos Irodájának elnökét. Nagy Imre dr. Heves Lajossal felekezeti és ka-

ritatív kérdésekről folytatott beszélgetést.

A fogadáson részt vett Horváth dr. János, az Állami Egyházügyi Hivatal elnöke is.

Garay György hangversenye

A MÁV Filharmonikus Zenekarnak a Csokonai Színházban megtartott hangversenye műsorában kiemelkedő eseményt jelentett Garay György vendégjátéka. Garay ragyogó virtuóza a hangszerének, technikai felkészültsége világviszonylatban is a legnagyobbakkal vetekszik. A művek mondanivalójában elmélyülő, a különféle stílusok problémáival részletesen foglalkozó, széles látókörű művész, aki mint pedagógus is kiváló.

Brahms férfiasan szemérmes, tartózkodó lírájú, balladai komorságú hegedűversenyének megszólaltatása hatalmas feladat. Garay György különösen az első tételt szólaltatta meg eszményi szépséggel. A kádenecia felépítése, majd a főtémára való visszatérés a nagy zenei pillanatok élményét jelentette. A második tétel is bővelkedett, mélyen költői részletekben, de egészében a melódikus ívelés megragadásának a még fokozottabb felszabadultságát, a dalam varázslatában való nagyobb önfeláldozást szerették volna meg kihallani. Miután ez a koncertmű szinte hegedűszó-lóval kombinált szimfóniának hat, ahol a zenekar szerepe is igen jelentős, a II. tételben a filharmonikusaink tartalmas

játékát is külön meg kell dicsérnünk, különösen az elégiikus, fájdalmas tónusú oboaszólalmot. A III. tétel ragyogó lendülettel azonban az összjáték kisebb egyenetlenségei néha zavarták. Garay György mesteri játékát a közönség lelkes tapsal köszönte meg. amit egy Paganini szólóművel (Esz-dur caprice) viszonozott. Itt ismét elragadtatást váltott ki a műnagulat kettősségének, a nőiesen szeszélyes futamoknak és a férfiasan határozott kettőfogásoknak ragyogóan következetes megjelenítése, nemkülönben a középrészben a félelmetes oktavmeneteknek a tökéletes megszólaltatása.

A műsor többi száma Fejér György vezénylete alatt szolid kivitelezésben, de kevés feszültséggel szólalt meg. Az Oberon-nyitányban hiányzott a romantikus tündérpoézis könnyed csapongása. Dvorak „Ujvilág” szimfóniája előadásából pedig a lobogva áradó lendületesség és patosz, amit nem lehet a tempó fokozásával pótolni. Az egyébként simán gördülő előadásnak voltak finoman megmunkált részletei is, csak a koncepció, az értelmezés egészéből hiányzott a határozott szellemi arcél.

(T. D.)

ROSTAND: Cyrano de Bergerac

Jó borkak nem kell céger, s a Rosland—Cyrano kötetek mihamar elfogytak, s jóslás nélkül megállítani, hogy egy ilyen példányszámú kiadás még ma is ugyan olyan gyorsan elfogy. Cyrano régen nélkülözött kötet volt sokunknál, s most örülünk ennek is, mint minden jó könyvnek, amely szelímes, amely tanít, nevel és gondolkodásra késztet.

A dráma hőse Cyrano maga is irodalomtörténeti alak, akinek egy kicsit csokonaias sors jutott irodalomban, sikerben, szerelmében. Maga is írt szikrázóan szelímes verseket, drámákat, de alkotásai őt magát is hamar elfeledték. Molière kortársa, s ez talán a tragédiája is. Művének részleteit azonban Molière minden habozás nélkül beledolgozta saját szindarabjába, hogy Cyrano vállaljon is lépjen egyet a halhatatlanság felé.

Rostand drámájának ez a Cyrano

a főhőse. Ez a csúnyaarcú és eszpasszív legény, akinek sivár életét egy asszony ruhájának a suhogása szépíti meg, a szerelemé, a szereteté soha. Gascogne legény, testőr, költő, kinek karja, szíve, esze, szelíme mindig a helyén van, s a rimék csattanójában vivja a harcát és verekszik megsértett becsületéért.

Ma sem lehet részvét nélkül olvasni ezt a kitűnő rostandi drámát, amely tele van könnyel, kacajjal, nevetéssel és sírással. S még több igazsággal, ami ma is igazság férfiaknak is, nőknek is. „Örökké sügtam, mindig hátul álltam” búcsúzik a halálról Cyrano, s békéltetőnek még oda sügja a soha el nem érhető Roxannak is, s magának is: „Szép volt Crislian — És lángész Molière”.

Utolsó szava „A becsületem” ma is költői példa és végrendelet nekünk is, késői olvasóknak. (bi.)

jó —
tánné
zó, s
Dláh
hez lép
— K
rakjál
ya. Ne
olyan
nyebb.
ka. Ma
Oláh
lantást
Hisz ol
hogy n
sára. t
szonak
munkát
szokszor
már. F
Gere
Erzsébe
meg a
százalé
addig
alig ért
valékokt
— P
minden
e Irm
két na
a 130-
ék is h
san hal
— víga

Egylo
fehér h
mekarco
Egykor
szorgos
gondolt
és megh
gül meg
időket, s
veszett

1939
is param
patalj
el, majd
Horthy-N
tak, a k
tán egy
granát r
vetlen k
szeméhe
előtte m
radt. Val
jait már

Nem l
tudomást
ra csapó
Tatarozó
jában ül
Ha a kés
alatt a
társasza
tos bizto
vös féml
figyelni
előtti t
kok Orsz
gütségével
zően rád
képezték

Négy
munkához
pontjában
néztek rá
miért épp
lalkoztatn

Tévedte
végzünk,
érezkedve
a legfőbb
számára a
hető form

Ha
távollevő
megy, M
jön zavar
fémsáblon
nevezett
domború
Egy hegy
tű segítsé
sleges bett
domborodó
szelvassza
nász mun
ták, azt m
látta.

Nem lesz ez így jó — mondja Boros Zoltáné textilgyári dolgozó, s egy-két lépéssel Oláh Etel cetlítő gépéhez lép.

Kevesebb fonalat rakja fel — magyarázta. Nem gubancolódik olyan hamar, s könnyebb, gyorsabb a munkája. Majd meglátod.

Oláh Etel náhis pillantást vet Borosnéra. Hisz olyan jóleső érzés, hogy nem hagyják magára, törődnek, foglalkoznak vele. Segítik munkájában. Pedig de sokszor elkéseredett már. Hát hogyan, míg Gere Imrus, Szentesi Erzsébet, Horogh Pálné meg a többiek 130—140 százalékos teljesítményre, addig ő nagy nehezen alig érte el a 98—99 százalékos.

Persze nem lehet mindent egyszerre. Gere Imrusék sem egy-két nap alatt érték el a 130—140 százalékos, de lassan, de biztosan haladtak a cél felé — vigasztalták és mon-

Megérdemli a dicsőretet!

dogatták nem egyszerű munkatársai.

A segítség sohse késett. Munkatársai mindig segítettek, mindig szívesen magyarítottak Oláh Etelnek. Különösen Borosné, kell sok segítségért megdicsérni...

Nem mindig lesz ez így, ezt mondta meg Oláh Etel is. De hát minden munkának megvan a maga neheze.

Igy van ez rendjén. Hisz az idő múlik, egyre több tapasztalatot szerez, egyre könnyebben, ügyesebben végzi munkáját. Milyen felémelő érzés számára az, hogy mostanában 107—108 százalékos irnak nevé mellett. Becsületes munkájával vívta ki a norma túlteljesítését.

Ahogy távolodunk az 1954-es évtől, úgy Oláh Etel is egyre inkább távolodik a 98—99 szá-

zalékos teljesítéstől. Ez évben még egyszer sem teljesített 100 százalékos alatti. A kollektív segítség is benne van ebben a győzelemben. Közösen segítettek Oláh Etel a jobb eredmény elérésében, közös hát most az öröm is.

Oláh Etel most újabb erőfeszítésre készült. A 110 százalékos igyekszik elérni. Ezt vállalta április 4. tiszteletére...

Es a munkás? Az sem lényegtelen. A jobb teljesítmény mellett mondhatni selejtmentes munkát végez.

Lehet, hogy Horoghné és munkatársainak 130—140 százalékos mellett valóban előtérpül Oláh Etel 109—110 százalékos. Lehet, hogy sokan figyelmeztetnek sem méltatják ezt. Pedig mennyi munka, mennyi figyelem és akarat erő sűrűsödik abban, Oláh Etel a maga tehetségéhez mérten szintén hozzájárul a Debreceni Textilgyár munkásikéhez.

Kovács M.

Az Orvosi Műszergyár fiataljainak versenykihívása Hajdú-Bihar megye összes DISZ szervezetéhez

A Debreceni Orvosi Műszergyár ifjúmunkásai örömmel értesültek arról, hogy májusban összeül a DISZ II. kongresszusa. A nagy ifjúsági találkozó tiszteletére elhatározták, hogy újabb sikereket érnek el a termelésben és versenyre hívják Hajdú-Bihar megye összes DISZ aapszervezetét.

Vállalásukban az Orvosi Műszergyár ifjúmunkásai többek között ígérik, hogy az üzem április 4-i fogadalmán belül az első negyedév végéig 4300 darab kocher érfogót és 10.000 körömlőt készítenek elsőrendű minőségben. Az önkéntességükkel érdeklődés minden műhelyben energiatakarékosági órsókat állítanak fel.

Szerepel az ifjúmunkások szocialista fogadalmában az is, hogy már az első negyedévben két új gyártmány, a „Pean” és a kapcsolók szerzőmunkáit elkészítik, továbbá tervén felül 30 ezer méter rozsdamentes csövet gyártanak.

Ami az exporttervet illeti, vállalásuk az, hogy a havonként esedékes 190.000 darab különböző orvosi műszert már a hónapok első 20 napjában elkészítik.

A szervezeti élet megújítása érdekében a DISZ fiatalok a kongresszus napjait rendezik tagdíjhátralékaikat, továbbá az 1954—55-ös oktatási évet lemorzsolódás nélkül fejezik be.

A fenti feltételek alapján az ifjúmunkások versenyre hívják Hajdú-Bihar megye összes diszistáit, hogy az ifjúmunkások újabb felajánlások valóra váltásával készülhessenek a DISZ II. kongresszusára.

Új utakon a bárándi DISZ

Gaál Zsigmond tudósítónk írja:

Bárándon is új vezetőséget választott a DISZ. Sokat fáradoztak azért a diszisták, hogy ezáltal a legnépszerűbb fiatalok kerüljenek a DISZ szervezet élére.

A gyűlésen megválasztották Török Lajost, Hákli Imrét, Gaál Máriát és Gaál Imrét. A vezetőség tagjaiban bizik a község ifjúsága.

A DISZ szervezet kultúrgárdája már meg is kezdte a munkát. A színjátszó csoport Soós

György: „Pettyes” című háromfelvonásos vígjátékát tanulja, amit először a községben, majd utána a járás más helységeiben is bemutatnak. A községi tanács a kultúrhatást az ifjúság rendelkezésére bocsátotta, ahol hangulatos élet kezdődött. Lelkesen készülnek március 15-re és hazánk felszabadulásának tizedik évfordulójának megünneplésére. A bárándi DISZ szervezet méltóképpen készült fel a DISZ II. kongresszusára.

A VAK telefonközpontos

Egykor látta a fényt, az utca fehér havát, a mosolyt a gyermekarcokon, de most már nem. Egykor maga is dolgozni indult szorgos hétköznapiakon, és nem gondolt semmi rosszra. Csöndes és meghitt percekben szeméi mögött még most is látja azokat az idöket, 3800 nap távlatából az elvesztett világoasságot.

1939-ben azonban számára is parancs ment: irány Kárpátalja. Márciusban indultak el, majdsak télidőben hóban. A Horthy-Magyarország urai újongtak, a katonák káromkodtak. Aztán egy hideg, ködfátyolos napon gránát robbant Mérai Lajos közelében. Ösztönösen a szeméhez kapott, de elsötétült előtte minden. Virradni sem virradt. Vak lett, így törleszti napjait már 16 éve.

Nem lehet meghatódás nélkül tudomásul venni azt, hogy elkorcsos csapás ellenére dolgozik. A Tatarozó Vállalat kapcsolószerelőjében ül, előtte telefonautomata. Ha a készülék jelez, pillanatok alatt a kívánt mellékállomást társazza. Újjai fürjén, csodálatos biztonsággal siklanak a hűvös fémlapon, mintha csak látná, figyelne a számokat. A telefonkészülék tanfolyamot Pesten, a Vakok Országos Szövetségének segítségével végezte. Azt megelőzően rádiókészülékek kezelésére képezték ki.

Négy hónappal ezelőtt, mikor munkához látott a Tatarozó központjában, sokan bizalmatlanul néztek rá. Nem tudták megérteni, miért éppen egy vak embert foglalkoztatnak ilyen beosztásban.

Tévedtek! Amit mi szemünkkel végzünk, ő végtelenül kifinomult érzékével csinálja. A tapintás lett a legfőbb segítsége, ez árulja el számára a különben sosem sejtethető formákat és arányokat.

Ha a vállalat bármely távollevő dolgozójának üzenet megy, Mérai Lajos akkor sem jön zavarba. Apró téglalapalakú fémszalont vesz elő, mely az úgynevezett „Braille”-féle vakírás domború pontjaival van ellátva. Egy hegyes, cipész-árhoz hasonló tü segítségével a szöveghez szükséges betűket leszúrja és utána a domborodó pontok sokaságát észleltatva. Sohasem volt még panasza munkájára, amivel megbízták, azt mindig tökéletesen elvégzi.

Szabadnapjain, főleg vasárnapokon, ha nem hallgatja a rádiót, sokat olvas. A már előbb említett pontozott írás alapján több folyóirat, könyv jelenik meg a vakok számára. Sokszáz kötetre való ilyen má van már. Köztük Osztróvszkij: „Az acélt megedzik” című munkáját is elolvasta.

Ha a pontok ezreinek tapintásában elfárad, akkor a felesége siet segítségére. Ujságból olvas fel: híradásokat, riportokat, a mi szépülő életünkéről. Es Mérai Lajos hallgatja. En nem tudom, de biztos úgy hiszem, gondolatban ilyenkor felépíti a már készülő munkaházakat, napköziotthonokat, a ma Magyarországot, amely róla, önhibáján kívül bajbajutott emberről sem feledkezik meg.

Feleségéről egyébként külön is kellene írni. Tizenhat éve él már mellette. Vezeti, dajkálja nap mint nap, soha meg nem szűnő szeretettel, gyengédséggel. Már vak volt Mérai, mikor igent mondott neki, mikor minden baj ellenére kimondotta: így sem hagyja el völgyéjét. Most, mikor sok szó esik a válásról, a családi élet elhagyásáról, azt hiszem sokan tanulhatnának ettől az egyszerű asszonytól. Micsoda szeretet és ragaszkodás, micsoda meg nem remülő hűség és bizalom. En nem ismerem közelebről Mérainé Bernáth Máriát, de így a távolból is sok-sok igaz ember nevében gondolatban megszorítom a kezét. Es elmondom, nagy-nagy melegség járta át a szívemet, mikor történetüket így megtudtam és bizalmam is nagyobb lett az emberekben. Igen, ez az, amit mi példamutatásnak nevezünk: kitartani mind napfényes, mind viharos idöben.

Addig, míg ezt papírra vetem, a szűk kis kapcsolószerelőben legálább tízszer megszólal a telefon. Hol a Tatarozó oktatási felelőset, hol az igazgatót keresik. A vak telefonközpontos pedig soha el nem lankadó szorgalommal társáz. Nem lát engem, de hangom után biztos elképzeli, hogy őt nézem, mint egyikét azoknak, akik még vakon is a világoasságot szolgálják.

Igy van. Es befejezés helyett is hadd írjam ide: köszönet jár ezért Mérai Lajosnak és sok hasonló társának!

Kovács Tibor.

Kinevezés

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa Vas Zoltán elvtársat, a minisztertanács titkársága vezetőjét és Szabó Gergely elvtársat, a vegyipari-és energiaügyi miniszterhelyettesét e tisztségük alól felmentette és egyidejűleg Szabó Gergely elvtársat a minisztertanács titkársága vezetőjévé, Vas Zoltán elvtársat a külkereskedelmi miniszterhelyettesévé kinevezte.

TILTAKOZUNK!

A debreceni üzemi munkások körében is éleik helyeslésre talált a Béke-Világtanács Irodájának felhívása, amely tiltakozásra szólítja fel a béke- és revansvágyó Nyugat-Németország felfegyverzése ellen. Az Orvosi Műszergyár dolgozói már a felhívás megjelenésének napján aláírásukkal fejezték ki tiltakozásukat az új háború előkészítése ellen.

Szombaton délelben a Debreceni Dohánygyárban meüült útjára az aláírásokat gyűjtő ív. Schlenker Józsefné elvtársnő, a gyár főmérnöke a munkahelyen keresi fel a dolgozókat, hogy ismertesse velük a tiltakozás szövegét. Kézről kézre jár az ív a csomagolási osztály dolgozó közt. Munkáslányok, asszonyok, idösek és fiatalok néhány percere abbahagyják munkájukat, hogy aláírásukkal is bizonyítsák, amit eddig teljesítményükkel is kifejezésre juttattak: Békét akarunk!

Aradi Péterné, a gyermekét féltő édesanyja, azért tiltakozik, mert nem akarja, hogy fiát elveszítse az imperialisták egy újabb gyilkos háborújában. Aztán kézzel írja alá az ívet és a toll: Zsilák Józsefné, Lőrincz Ferenc, Haja Mária, Kalapos László, Szabó Erzsébet és az osztály többi dolgozójának neve kerül sorra a lapra.

A gépek egyhangú zúgása is szinte azt mondja: „Békét akarunk!” Az előkészítő osztály dolgozó alig várják, hogy az ív hozzájuk is eljusson. Más és más betűkkel, de egy akaratúval kerül a fehér lapra az osztály dolgozóinak neve. Sárkány József, amikor kezébe veszi a tollat,

arra gondol, hogy két hozzátartozóját veszítette el a második világháborúban. Halott édesapja és bátyja emléke készíti arra, hogy felemelje szavát a fasiszta örület feltámasztása ellen.

Harsányi Ferenc bácsi ösz fejfel hajlik a lap fölé. Reszkető kézzel írja alá. Kopott irattárcájából fényképeket vesz elő. Vidám fiatalok nevetnek ránk a képekről. „A gyermekeim” — mondja Harsányi bácsi. Es ezekről az arcokról akarják a mosolyt letörölni az új háború aljas előkészítői. Varga Sándorné idős munkásasszony így beszél: „Tudom mi a háború. Magam már nem félttem, de két gyermekemet és két unokámat, az en legdrágább véncseimet — igen. Kincseimet akarják elrabolni tőlem azok, akik fel akarják fegyverezni az új fasiszta német hadsereget. Nem engedem!” Aláírja az ívet. Sietve megy dolgozni, mert tudja: a termelésben elért jó eredmény is tiltakozást, s egyben erőnk növelését jelenti.

Újabb és újabb lapok kerülnek elő. Percek alatt több, mint száz aláírás gyűl össze...

Aradi Péterné, a Debreceni Dohánygyár csomagolási osztályán dolgozik. Aláírásával csatlakozik a Béke-Világtanács Irodájának határozatához. Mellette Schlenker Józsefné, a gyár főmérnöke, aki elsőnek írta alá az ívet.

EMLEKEZÉS

a partizán találkozói alkalmából

Ma hazánk fővárosában, Budapestben országos találkozóra jönnek össze azok a volt partizánok, akik a szovjet hadsereg oldalán részt vettek hazánk felszabadításában.

Ott lesznek a találkozón népszerű legjobbjai, hogy megvonnak hősi harcuk tiszteletdíjait, hogy megállapítsák: harcuk nem volt eredménytelen, mert kivívott szabadságunk büszke tartását, dús lombú fája a tizedik évgyűrűvel törzsen, mely gyökereket eresztett, s nincs az a vihar, mely kidönthetné őt.

Lesznek olyanok is, akik a találkozóról hiányozni fognak. Ezeknek nem adatott meg, hogy megérjék harcuk eredményét, hogy emelt fővel nézhessenek szét a hazai tájak felett, ahol végleg lehullottak a bilincsek, ahol a szabadon futkározó szél virágillatot és vidám gyermek-kacagást hajt maga előtt. Ezeknek a hősöknek tetemei ott porladnak valahol Ukrajna gaboramezőitől a Rajna esztős vizéig, hirdelve, hogy az embertelen gonoszság elleni küzdelemben a legdrágábbat — életüket áldozták a legszentebb eszméért, a szabadságért. Aldozatuk nem volt hiábavaló. Esméjük él, és nevük kitörölhetetlenül belevésődött a hálás utókor emlékeztetőibe!

A mai partizán találkozói emlékeket ébresztett bennem is, emlékeket, amelyek kitörölhetetlenül élnek bennem s ez emlékek készítették az igaz történet megírására.

Ismerek egy csendes beszédű, hallgatag öreg nénikét. Legdrágább kincse egy aranyozott keretbe foglalt fénykép — szobája falán. Mikor ránéz, elfátyolódik a szeme, mikor beszél róla, hangjában elfojtott remegés vibrál. A fénykép 13-14 éves körül, nyílt tekintetű fiút ábrázol. — Vissza kell lapoznunk kissé az idő avult sárga lapjain, hogy tisztán láthassuk az eseményeket, a fiú sorsát, szomorú tragédiáját.

A legidősebb volt az öt gyermek közül, így tehát természetesen vette, hogy a hat elomi elvezése után segítse szüleit az ólom súllyal vállakra nehezéd nyomorúságos létfenntartásban. Kőművesek mellett dolgozik, majd 15 éves korában pékségben kifizető. Egy házban laktam velük. Látom, ahogy kora reggel mecérekezik kerékparájával és a pétkosárral a Veres utcai ház elé. Aztán Pestre került — szüleihez írt leveleiből fájdalmas keserűség csendül ki. Boldog volt, ha néhány hétig egyházban dolgozhatott. Egyik levelében keserű ironiával jegyzi meg, hogy „ma sikerült 1 pengő 25 fillért keresni”. Épitkezésen, fátelen, hidépítésnél dolgozott. Mikor, hol kapott munkát. Nélkülözött sokat — bár ezt leveleiben gondosan titkolta — és a feire rakott pengőket hazaküldte szüleinek.

Valószínűnek tartom, hogy Pesten bekeverült a munkásmozgalomba, a sors összehozta az elvtársakkal, az illegálisba kényszerült párttal, amely ebben az időszakban, az 1939-40-es években a fellángoló nacionalizmus, a dühöngő antiszemitizmus, a II. világháborúra készülő időszakában a legvéresebb üldözötteknek volt kitéve. Erre utalnak a levelek is, amelyekből biztató reménység árad: „Legyetek türelmesek!... nem sokára megváltozik minden!” Es

ebben nincs semmi meglepő. Az út, amelyen haladt, egyenesen a munkásmozgalomba orkolt. Olyan fojtott légkörben nevelkedett, amelyben csak suttogva merték nyilvánítani érzéseiket, olyan környezetben élt, ahol a legféltettebb kincsként őrizték a kommun dicsőséges napjainak emlékeit, a fehér terror iránti kérielhetetlen gyűlöletét.

Nagybátyját végtelenül szeretete és ez a csendes, komoly férfi — aki később a dühöngő fasizmus áldozatául esett — mesélt a serdülő gyermeknek a felejtéhetetlen napokról, a munkáshatalom bukásáról, az azt követő gyilkos fehér terror vérengzéseiről. Mesélt neki a világ egyhátdáról, ahol már inegvalósult a munkások és parasztok állama.

Apját behívták katonának, hazajött Pestről és az ő nyakába szakadt minden teher. Újra pékségben dolgozott, közben szorgalmasan tanult. Szótárt vásárolt és késő este, ha holt fáradtan hazajött, a pisiláló lámpafény mellett tanulta az orosz nyelvet.

1941. májusában láttuk utoljára. Magam előtt lárom az alig 18 éves fiú hatalmas alakját, amint rövid vilharkabátjában, hátna kis batyuval a hátszék zokogó édesanyjától. Anyja abban a tudatban van, hogy fia Pestre megy ismét. A többi már csak az újságokból tudtuk meg, melyek öles betűkkel hozták hírül a négy barát vakmerő szökési kísérletét — akik közül kettőt elfogtak a csendőrök Csap környékén. Azonnal Debrecenbe kísérték őket. A nyomozást Császár Péter detektív-főfelügyelő vezette, az, akinek neve halatára még a tiszta lelkiismeretű emberek hátán is végigfutott a hideg. A szörnyű verések, az embertelen kínzások megtörték a két fiatalt, akik bevallották, hogy a Szovjetunióba akartak szökni. Megnevezték társaikat is. Elmondták, hogy tartottak a kézrekerítésüktől, ezért két úton igyekeztek a határ felé. Még azon nap lejött három detektív a Veres utcai lakásra és magukkal vitték a két szíllót. Nem tudom, hogyan folyt le az apa és az anya kihallgatása — ezekről soha nem beszéltek.

Háiba való volt a rádiókörözés, a másik két barát nem került csendőrkézre. A hivatalos körök jónak vélték elhallgatni a nyilvánosság előtt a négy barát vállalkozásának valódi célját és az újságokon keresztül úgy tüntették fel a dolgot, hogy a vakmerő szökés végcélja Amerika volt — Ázsián keresztül!

Európa keleti felén sötét felhők tornyosultak. Az emberek félve kénlelték a közelgő vészátart. Az újságok érdeklődésének homlokterében a küszöbön álló háború, a kelet felé való terjeszkedés szükségességének hazug szólamai állottak, és az eset lassan feledésbe merült.

A vérzivatar rázúdult az emberiségre. A minden emberi érzésből kivetkőzött szörnyetegek rávetették magukat a Szovjetunióra. A gögös, pöffeteg náci torkokból felharsant a Deutschland, Deutschland über alles... a Champ Elysée-n — és az SS-ek szöges csizmái térdig gázoltak a verben — egész Európán. Elmlített aztán a vérzivatar is. A Reichstag tetéjére felkerült a vörös lobogó, a hitleri hadigépezetet pozdorjává zúzta a Vörös Hadsereg — a népek egyesült ereje. A vérel itatott vén földrészt felett kísütött a báyadt napfény, és a megmaradtak örömmujongással borultak egymás nyakába. Halálosan elcsigázva, éhesen forgatták szájukban egy új szó, új

fogalom fenséges ízét: Béke! És nem tudtak betelni vele.

Emlékszem, november vége felé járt az idő — de süttött a nap —, amikor három hatalmas természetű, deris arcú szovjet katonára nyitott be házukba. Tört magyarsággal, bőven fűszerezve taglejtésekkel előadták, hogy egy magyar fiú üzenetét hozzák. Leírhatatlan volt az öröm, amelyvel az elveszettek hitt fiú életjelét, első híradását fogadta nemcsak a család, de a barátok, ismerősök is.

Boldog várakozásban teltek a napok. Várták és vártuk mindnyájan, hogy hazajön a fiú. Haza, ahol már nem csörömpölnek a bilincsek, haza, amely nem nyírkos falú, penészes levegőjű börtön már.

1946. augusztusában levelet kapott a család. A levélben többek között ez állt: „En több mint 5 éven keresztül együtt voltam a fiúkkal — partizán volt. Később, aki jelenleg az Uruban egy üdülőben van... meggyőződés, hogy rövidesen hazajön...” A többi már olyan, mint egy hűdrees álom...

Néhány hét múlva két idegen kopogtatott be a szülőkhöz. Zavartan, el-elakadozva közölték, hogy nagyon szomorú kötelességet vállaltak magukra. A család megrendülve hallgatta őket, a szívébe gyökeret vert a szörnyű sejtlem. A két férfi — volt hadifoglyok — nem szögyelték a szemükbe toluó önyyeket, amikor remegő hangon előadták a nagy-szerű barát, a drága fiú és testvér pusztulásának tragikus körülményeit.

A halál, amely 23 éves korában letépette fiatal életét, orvul támadt rá. Az üdülőben a háború befejezésének ünnepét ülték. Szólt a harmónika és táncoltak a katonák. Forgott a hinta és hullámozott a ringlispil. Beleült a hajóhintába, magára csatolta a hevedereket és néhány perc múlva hatalmas 'endülte' fordult át a hinta tengelye körül. A lendület egyre erőteljesebbé vált, az iram egyre gyorsult. A biztosítási szíjzat kiakapcsolódott és a nézőkből az elszőrnyedés moraja csapott fel, amikor a test a centrifugális erő következtében széles ívben kizuhant. Nem tért többé magához. Huszonnégy óráig volt eszméletlen, mielőtt meghalt. Szívettéppő látvány volt a két szülő és a négy testvér fájdalomtól megtört zokogása. Néhány hónap múlva megjött a Vöröskereszt hivatalos értesítése is a gyászba borult családnak.

Évek peregett le a kor, a történelem lapjain. Töppöröcött anyóka lett az anyából, akinek szívében mély, soha beforni nem tudó sebet vágott fia elvesztése felett érzett fájdalom. Érzem, hogy szerető anyai szíve még ma sem hiszi el a kegyetlen valóságot. Hogy várja, egyre várja vissza szeretett gyermekét. Neked van igazad, te drága anyai szív. Fiad — ha el is temették a baráti szovjet földbe, az égnek nyúló hegyóriások tövében egy csendes temetőben — Fiad él! Itt van közöttünk. Él a sír felett magasodó jejenyefa büszke tartásában, az elcsétt hőök emlékére emelt gánittömbök nem vonalában. Ott van a ját-szótereken a labdázó, serdülő korú gyermekek boldog, önfelelt kacagásaiban. Az anyák mosolyaiban, akik deris arccal tologatják rozsás arcú, göndör fürtű gyermekeiket.

Tovább él a szilajul vágató szél zúgásában, amely szabadon szárnyal 'az éve hazánk napsütötte városai, falvai felett.

GERÉB JÓZSEF

Párt és pártépítés

Közös összefogással a győzelemért

A Kefegyár párt szervezetének és üzemi bizottságának munkájáról

A debreceni Kefegyár dolgozói elsők között csatlakoztak a Rákosi Mátvás Művek dolgozóinak kezdeményezéséhez. Az új tervét az üzem dolgozói fegyelmelzetten kezdték meg. Szabó Andrásné, Sipos Erzsébet, Rácz Istvánné, Balló Ferenccé, a lakkozó brigád tagjai már az év első munkanapján 140 százalékos teljesítést értek el.

Az üzem további jó munkája természetesen a gyár műszaki vezetőitől, a párt- és a szakszervezet segítségével is függ.

Nézük meg, hogyan dolgozik a gyár párt- és szakszervezete?

Az üzemi bizottság irodájában Horváth László, a gyár főmérnöke és Szöllösi István, az üzemi bizottság elnöke már várták a párttitkárt. Az április 4-i versenyről — s arról, hogyan tudnának olcsóbban, jobban termelni — volt ismét szó.

Termékeny megbeszélések

Bakonyi elvtárs a megbeszélésen számos javaslattal jött.

— Először is javasolom — mondotta, — hogy a szakszervezet tegeye rendszeresebbé a verseny nyilvánosságát. Ne elégedjen meg azzal, hogy üzemenként kiírják a versenyben győztes nevét, hanem állítsa példaképül a többi dolgozók elé. Sőt, helyes lenne, ha időközönként röpgyűlésen megbeszélnek a termelés problémáit, kikérnék a dolgozók véleményét, s javaslatot tennének a minőség és a termelés további megjavítására. A mi propagandistánk, köztük Dombai Jenőné, Széll János és Pataki József, sőt a párt szervezet több vezetőségi tagja szívesen tartanak ilyen röpgyűléseket, ahol megbeszélnek azt is, hogy mit jelent április 4-e a magyar nép életében.

— Minden igyekezetünkkel azon legyünk, hogy a felszabadulási verseny ideje alatt az üzem dolgozói tudják, hogy április 4-re tett vállalkozásuknak, napi tervüknek mennyiben tesznek eleget.

Nem fukarkodott a helyes javaslatokkal Szöllösi István elvtárs, az üzemi bizottság elnöke sem.

— Az üzemi bizottság az eddigi verseny tanulságai alapján azon dolgozik, hogy ne sablonos, hanem élő, eleven versenyértékelés legyen. Ezért az a véleményünk, hogy az értékeléskor ne csak a termelési százalékot, de a dolgozók napi keresetét is megjelöljük. Ehhez persze a műszaki vezetői segítségét kérjük.

Horváth elvtárs, a gyár mérnöke megígérte, hogy a verseny értékelését mindig pontosan és időben eljuttatja az üzemi bizottság részére.

A megbeszélést azóta tett követte. Másnap a versenytáblán már olvashatták a dolgozók, hogy ki milyen százalékat ért el, mennyi a napi keresete. Például Kovács Róza csomagoló 200 százaléka teljesítette napi tervét és 55.10 forintot keresett, Zákány Irén fényező 162 százaléka után

48.06 forintot kapott. Vannak olyan dolgozók is, mint Denka Zoltán esztérgályos, aki egy nap alatt 70.49 forintot keresett.

A 341, 342-es fényesítő kefe sorsa

De menjünk tovább. A termelési problémák megoldásánál is jó az együttműködés. A napokban például igen viharos vita kerekedett a főmérnök szobájában. Lényege az volt, hogy nincs szörnyanyag a 341, 342-es fényesítő keféhez. Halogatást nem tűrő ügy!

A kefégyáriak bátran feltárták, hogy a Kaposvári Kefeanagyke-sztító Vállalat nem küldi a szükséges anyagot s ezzel a 30.000 darab kefe gyártását és a vállalatok teljesítését is veszélyezteti. Az első szállítmányt még decemberben, a másodikat január 10-én kellett volna megkapni. Sajnos mind a mai napig egy gramm anyag nem érkezett meg. A vita alapján úgy döntöttek — mivel az igazgató pártiskolán van, — hogy Bakonyi és Szöllösi elvtársak Budapestre utaznak a Könyvüipari Minsizterium Helyi-üipari Főigazgatóságához a tenni-valók megbeszélésére. Szöllösi elvtársék a megbeszélésen feltárják azt is, hogy ha a 341, 342-es keféhez szükséges szörnyanyag az üzemben készítenék ki — mint egy évvel ezelőtt — akkor a sző-banforgó kefetípust olcsóbban állíthatnák elő.

Együtt a dolgozókkal...

A párt- és a szakszervezet a termelési kérdések mellett természetesen a dolgozók ügyes-bajos problémáiról sem feledkeznek meg. Ahol szükség van, rögtön megté-zi a kellő intézkedést. Például Blazsek Gyulánét, akinek iker-gyermekei születtek, a párt- és a szakszervezet javaslatára gyermekocsival ajándékozták meg és gyorssegélyben részesítették. Zámbo Sándorné, T. Kiss Jánosné szabadságra engedték, mert mindketőnek beteg a gyermeke. Pataki Józsefné, Kovács Mihályné gyermekeit Erdőbényére küldték üdülni. Csáti Ilonát és Diehmann Ferenccé pedig Galyate-tőre küldték ingyenes üdülesre. Sorolhatnánk még sok ilyen intézkedést. Szöllösi elvtárs beszámolója is, amit január 18-án a pártvezetőség előtt tartott, szintén foglalkozott a dolgozók személyes észrevételeivel. Ez helyes, mert csak a munkások véleményét figyelembe véve tud a párt-szervezet sikeresen dolgozni.

A közös munkának megvan az eredménye. A Kefegyár januári első dekadtervét 105.1 százaléka teljesítette. Mindezek az eredmények bizonyítják, hogy a párt és a szakszervezet jó együttműködésével a Kefegyár kommunisztái, a pártkonkivüli dolgozók egy szívvel-élélekkel küzdenek az április 4-i fogadalmak teljesítéséért, az élüzem cím megtartásáért!

Tanka Judit.

Egy kisipari szövetkezet életéből

1948-ban alakult meg Debrecenben 12 taggal, 700 forint kölcsönpénzzel a Mezőgazdasági Felszereléseket Gyártó Kisipari Szövetkezet. Az eltelt hat év alatt a szövetkezet komoly fejlődést ért el. Több mint 2500 igás szerkezt, 700 kordét, 500 vizeslajtót készített a mezőgazdasági jellegű javítások mellett, állami gazdaságok, termelőszövetkezetek és a dolgozó parasztság részére.

Ami a beruházásokat illeti, itt is jelentős a gazdagodás. Ma már melegvízű zuhanyzóval ellátott fürdő áll a tagok rendelkezésére, ezenkívül egy modern kovácsműhely és egy tíz-

szer-húsz méteres szerelőcsarnok is létesült.

A ksz készítményeit egy saját hatáskörében megalakult szaküzlet árulja. A szaküzlet a Hatvan utcán van s ma már egyre több mezőgazdasági felszereléssel, hányaccikkkel látja el, főleg a dolgozó parasztságot.

A Mezőgazdasági Felszereléseket Gyártó Ksz dolgozói, hogy tovább gyarapítsák sikereiket, most újabb felajánlásokat tettek felszabadulásunk tizedik évfordulójának tiszteletére. Vállalásukban a negyedik terv 3 százalékos túlteljesítése mellett elsősorban a minőség javítása és jelentős önköltségsökkentés szerepel.

re szám

TÓTH G

Társ a házban

A cikk a...
ságok okát...
vita nem le...
szükséges a...
megvizsgálá...
gok túlnyom...

A mi társa...
törvénye sz...
és becsüljük...
nau üszint'e...
anyagi érdek...
te ismeretlen...
a hozomány...
két fiatal...
a munka...
segíti férjét...
mint munkájá...
anyai köte'e...
lefi. A férj e...
a feleség ne...
nemileg a f...
nek rója fel...
irányú leköt...
ben szellemi...
nak, közöse...
senyezve eg...

Ezekután...
szadalmunkb...
tényezőn alap...
vagyis szoci...
szonyok; 2...
törvények...
8. egymás...
megbecsülés...

Ezek a té...
mára adva...

Egyelőrtel...
hogy az éle...
így lehet ki...
ne arra töre...
okokat keres...
junk ki, hat...
csökkentsük...
ságnak azz...
lyik szép.)

A mi bold...
szadalmi rend...
tosítva van...
aki ezt nem...
bontani prób...
helyes útra...
rek családi...
a párt és ne...
ügynek' mu...
melyetl osz...
hetjük ezzel...
tezésnek —...
tésnek — m...
fására vezet...
többségben a...
ból bontakoz...
jében foglalk...
családi élet...
eredményezi...

KAKUCSI

Hogya a fi

Véleménye...
keret abban...
ifjúságunk e...
első fellobb...
mondhatnán...
köt házassá...
milyen kom...
házaságra...
élete, boldo...
találni a mó...
júságot ezen...
magára, ha...
sük fel a ho...
családi élet...
elősségszere...
hogy ebben...
a lívatásos...
társadalom...
kell' venni. E...
szadalmnak...
fiatalokat, a...
feltételcinek...
támogatnia...
mányunk ha...
mutatják: a...
tározatok és...

VITA

A VÁLÁSRÓL

A Néplap január 16-i számában vitaindító cikket közölt a válóperek problémáiról. A cikkről számos hozzászólás érkezett. Ezekből közlünk részleteket.

TÓTH GÁBOR:

Társadalmunkban a házasságok többsége jól sikerül

A cikk a rosszul sikerült házasságok okát keresi és magyarázza. A vita nem lehet egyoldalú. Feltétlenül szükséges a jól sikerült házasságok megvizsgálása is, mert a házasságok túlnyomó többsége ilyen.

A mi társadalmunkban a házasság törvénye szent, tiszteletben tartjuk és becsüljük. A házasságok általában úszónak szereznek, születnek, anyagi érdekek nélkül. Ma már szinte ismeretlen az érdekházasság. Nem a hozomány, a vagyon hoz össze két fiatait, hanem a tiszta érzelem, a munka, a becsületesség. A feleség segít férjét éppúgy fejlődésében, mint munkájában, hitvesi háztartási, anyai kötelessége teljesítése mellett. A férj ezt becsüli, értékeli és ha a feleség netán le is marad mellette némileg a fejlődésben, nem büntetnek róla fel, belátva felesége többnyire a lemaradást. Nem egy esetben szellemileg egyforma szinten állnak, közösen tanulnak, szinte versenyezve egymással.

Ezekután megállapíthatjuk — társadalmunkban a házasság három tényezőn alapul: 1. a megváltozott — vagyis szocialista — gazdasági viszonyok; 2. a szocialista erkölcsi törvények ismerete és betartása; 3. egymás segítése, kölcsönös megbecsülése.

Ezek a tényezők mindenki számára adva vannak.

Egyelőre a cikk írójával abban, hogy az élet csináhat tragédiát, s így lehet kivétel is. (Van is. De ne arra törekedjünk, hogy a válóperekkel keressük, esetleg újat találjunk ki, hanem arra hogy azokat csökkentsük, foglalkozva a házasságunk azzal az oldalával is, amelyik szép.)

A mi boldog, családi életünk társadalmi rendünkkel fukadónan biztosítva van: becsüljük azt meg! S aki ezt nem megőrzi, hanem felbontani próbálja, vezessük vissza a helyes útra. Foglalkozzon az embernek családi életével a társadalom, a párt és ne tekintsek csak „magánügynek” munkahelyek vezetői, személyzeti osztályok, stb. Eljött ekkor ezzel minden olyan kísérletezésnek — helyesebben hiba elkövetésnek — mely a házasság felbontására vezet. A válók túlnyomó többségben apró bozásokból, hibákból bontakozik ki, s ha ezekkel idejében foglalkozunk, elejét vehetjük családi életük széthullásának — ez eredményezi a válások csökkenését.

KAKUCSI GÉZA:

Hogyan segítsünk a fiataloknak?

Véleményem szerint a hiba gyökerét abban kell keresnünk, hogy ifjúágunk egy része túl fiatalon, első fellöbbanás hatására, azt is mondhatnánk, hogy felelőtlenül köt házasságot. Nem érzik, hogy milyen komoly jelentősége van a házasságkötésnek, amitől az O. házastársa és majd gyermekei élete, boldogsága függ. Meg kell találni a módot arra, hogy az ifjúságot ezen a téren se hagyjuk magára, hanem neveléssel kössük fel a házasság komolyságát, a családi élet tisztaságát iránti felelősségérzetét. Nem kétséges, hogy ebben a nevelési feladatban a látványos nevelőkön kívül a társadalom minden tagjának részt kell vennie. Ezen túlmenően a társadalmunk, a házasságra lépő fiatalokat, a családalapítás egyéb feltételeinek megteremtésében is támogatni kell. Pártunk és kormányunk határozatait világosan mutatják a segítség módját, a határozatok végrehajtására hivatott

szervek feladata, hogy minden lehetőségét felhasználva segítsenek. Az „öregebbek” válási oka valóban gyakran az, hogy a váló akaró fél nem tartja magához „méltónak” házastársát. Igazat adok a cikk írójának abban, hogy lehet győzni egy új érzést a régiért, az évek meleg emlékeiért, hűségért, egymás iránti megbecsülésért, szeretetért, de főleg a gyermekek jelenéért és jövőjéért. Ezt az akaratot, ezt a jellemet kell kialakítani az emberekben, amit csak következetes nevelés útján érhetünk el.

BALOGH JÓZSEF:

A meggondolatlanul kötött házasságokról

Egyetemi hallgatóink egy részénél házasságkötési láz mutatkozott, amely természetesen új problémákat vetett felszínre. A házasságra lépő egyetemi hallgatók nem lakhattak többé a diákotthonban, így önállóították magukat, albérieti szobába költöztek. Megjelentek a gondok: lakás, tüzelő, a gyerek gondozása, stb. A hideg, barátságatlan szobában dróton száradt a pelenka, sírt a baba, anyu és apu vizsgálta „készülődtek”. Mi lett az eredmény? Anyu „lemorzsolódott”. Apu gondterhelte, keserűszájú, küvetelő ember lett: emeljék fel az ösztöndíjat, mert nem tudom eltartani a családomat.

Az egyetem több vezetőjével beszélgettem erről a problémáról. Az a helyes vélemény alakult ki, hogy az egyetemi évek a hallgatók számára elsősorban szaktámeretek alapos elsajátítását, és a gyakorlati életben való biztos alkalmazását írják elő kötelezően. S, hogy a derült, boldog családi élethez két ember ösztöne, mély és álhathatos szerelmén kívül kellő emberi érettség, önálló anyagi megalapozottság szükséges.

Megyeinkben több népfrent-bizottság vette programjába az ifjúság nevelésével kapcsolatos problémák megoldását. Legutóbb a derecskei járási népfrent-bizottság ülésén négy felszólaló foglalkozott ezzel a kérdéssel és jó volt hallani, hogy az ifjúság nevelését mindannyian az egész társadalom közös ügyének tekintik.

SZEGEDI ISTVÁN:

A válás szenvedő alanya: a gyermek

Mi, legtöbbször úgy gondoljuk, hogy bizonyos életkorban eljön az ideje a nősülésnek. Az önálló élet utáni vágy, a különálló otthon megteremtése, a családi közösség melegen szükségessége ösztönöz legtöbb fiatal embert e lépésre. Sajnos a legtöbb fiatal férfi nem rendelkezik kellő élettapasztalattal, emberismerettel és így csak tisztán külső benyomások alapján határozza el magát erre a sorsdöntő lépésre. A lányok körében az erős mértékű férjhezmenési vágy befolyásolja magatartásukat a fiatalemberekkel szemben. Nem ösztönöz, érdekhajszóak, sokszor megtervezetlenül hízolják. Ezek a tulajdonságok igen sokszor félrevezetik a gyámoltalan fiatal legényt.

Nagyon hozzájárul a hibás válásútláshoz a szenvedély mesterséges felfokozása. A tánctermekek, szórakozóhelyeken megkötött ismerettségek nem mindig szerencsések.

A válás szenvedő alanya — miní ahogy a cikkben van — nem annyira a két fél, hanem a gyermek. Lépten-nyomon hallunk panaszt a gyermekek magatartásáról. Ha a

szülők példája elvadija a gyermeket az otthonától, ha a szülők egyéni érdeke a gyermek meleg, meghitt fészket feldúlja, akkor mit várunk az ilyen gyermektől.

Azok, akik feleségük (nem egyet ismerek) elmaradottságát hozzák fel válási oknak, azok elfelejtik, hogy a nők egyenjogúsága folytán magukhoz kellett volna emelni feleségeiket a művelődés útján. Egynek örühetünk: ez a korszak kezd kiveszőben lenni, mert a párt erre is figyelmet szentel és igyekszik a meggyőzés alapján megteremteni a harmóniát. Sokat lehetne mindezekről a kérdésekről beszélni, konkrétumokkal szolgálni, de átadom a szót a többi fiatalnak, lánynak és fiatalembernek, hogy ők is szóljanak hozzá ehhez az égető és minden fiatalot foglalkoztató problémához.

SZABÓ MIHÁLY:

Alkalmazkodás, megértés

En, a magam életéről ezzel kapcsolatban annyit, hogy 1937-ben nősültem. A múlt rendszer keserves nyomora volt az oka annak, hogy a fiatalok nekivágtak a közös életnek, hátha úgy könnyebb lesz. Így voltunk mi is. Meg kell mondanom, nem lett könnyebb, de azért kellő alkalmazkodással egymáshoz, megértéssel, türelemmel meg vagyunk. Soha nem gondolkodtunk 18 év óta, hogy megbontsuk a házasságunkat. Pedig lehet, hogy úgy nekem, mint feleségemnek került volna a munkától és a nélkülözéstől meg nem viselt „élettárs”. De lehet-e felcserélni egy olyan életpartnert, bármilyen mással, mint akivel már az életben jóbanrosszan együtt élt az ember. Ha a múlt rendszer keserveit együtt szenvedték végig, akkor mai rendünk jait, amit a dolgozóknak juttat államunk úgy illő azt hiszem, ha együtt élvezi az ember, és sose gondol arra, hogy „hözám illőbb házastársat” keressen. (Folytatjuk)

HAJDÚDOROGON

február elején megalakul az olvasóköri

Nagy terveikkel indult ennek az évnek a hajdúdorogi népfrent-bizottság. Már a választások előtt terve vette, hogy Dorogon is megalakítsa az olvasókört, meg aztán sok más célt is kitűzött, amelyek megvalósítása szebbé és egészségesebbé teszi a dorogiai életet. A tervek azóta lassanként formát és testet öltöttek.

Van már helyiség

Elsősorban az olvasókört volt fontos megcsinálni. Hiszen erre főleg télen van szükség. Sikertől is eirni, hogy a tanács már a megfelelő helyiséget biztosította és most a berendezés folyik. Előreláthatólag február elején az alakuló közgyűlést is megtarthatják. Lesz tehát a dorogi dolgozó pártoszaknak olvasóköre.

A dorogi népfrent-bizottság azonban sok más tervet is meg akar valósítani. A tervek egy része összekapcsolódik a tanács közsegfejlesztési tervével. En-

A GÉPÁLLOMÁSOK ÉLETÉBŐL

Egyek példamutató az önköltségcsökkentésben...

Az egyéki gépállomás a megye gépállomásainak versenyében évek óta az elsők között szerepel. Tervüket rendszeresen teljesítik, a mennyiségi munka mellett a gépállomás vezetői és traktorosai különös gondot fordítanak a minőségre és arra, hogy minél olcsóbban dolgozhassanak. 1954-ben 12.479 normálhold volt a gépállomás terve, ezzel szemben 17.051 holdat teljesítettek. Az egy normálhold megmunkálására eső költség 15 forint 83 fillérrel kevesebb, mint a tervezett. A gépjavitásoknál több mint 15 ezer forintot takarítottak meg, s 23 százalékkal ke-

vesebb üzemanyagot használtak fel a megengedettnél.

Három község határában, fekete földön dolgoznak az egyéki gépállomás traktorosai. A termelőségüket vezetői mellett az egyéni gazdák földjén is egyre többször fordulnak meg. Tavaly már több mint ezer egyéni gazdának végeztek munkát. Egyeken a gépjavitás mellett hamarosan hozzákezdnek az idej tervek előkészítéséhez. Folyamatosan, állandó munkával, a gépek és felszerelések jó karbantartásával és megbecsülésével, az idén még tovább csökkentik az önköltséget.

...Berettyóújfalun a gépjavitásban

A Hajdú-Bihar megyei gépállomások szép eredményeket értek el a téli gépjavitásban. A minőségi munka terén a berettyóújfaluiak mutatnak példát. A vezető mechanikus és a minőségi ellenőr rendszeresen ellenőrzik a gépjavitást. Minden traktort alaposan átvizsgálnak, minden alkatrészt megnéznek, a javításra kerülő gépeknél. Nagy gondot fordítanak arra, hogy a gépekhez szükséges tartozékok már most ki legyenek javítva, így a tavaszi szántás megkezdése előtt

minden traktoros tökéletes állapotban kapja meg a gépét. Sőt megfelelő mennyiségű pótalkatrészt is biztosítanak. Alkatrészcserével jelentősen csökkenteni tudják majd a műszaki kiesést.

Kifogástalan minőségben, dekáttervüket állandóan 100 százalékkal fölött teljesítik. Téli gépjavitási tervükkel eddig több mint 90 százalékra álltak. Többek között 15 traktor, 17 eke, 21 tárcsa, 24 vetőgép, 5 aratógép és 20 cséplőgép várja kifogástalan állapotban a gépszínekben a tavaszt.

Fehér Sándor a megye legjobb pásztora

A Földművelésügyi Minisztérium rendelete megszabta, hogy azokat a pásztorokat, akik az 1954-es esztendőben az állatok őrzése mellett a legelőt karbantartják, gyomtalánítják és a delelőhelyek rendszeres változtatásával alkalmazzák a fektetési tréningyázást — pénzzutalomban kell részesíteni. Megyeinkben a legelőápolást 158 pásztor szívügyének tekintette. Török Pál újrász apaállatgondozó gyomirtásért 780 forintot, Tóth József komádi pásztor 400 forintot, Fekete Sándor konyári pásztor 800 forintot már megkapott.

Fehér Sándor (Hajdúböszörmény) a megye legjobb pásztora. Az állatok gondos őrzése és a szakaszos legeltetése betartása mellett három társával 300 hold legelőt tartott rendben, 380 forint jutalomban részesült. Tömöri Gábor (Hajdúböszörmény) pásztor a legelő karbantartásáért 496 forintot kapott, ezenkívül mindketten megkapták a „Mezőgazdaság kiváló dolgozója” kitüntetéssel. Ezzel együtt Fehér Sándor 2000 forint, Tömöri Gábor 1000 forint pénzzutalmat kapott.

Utakat építenek, a hiányzó látkat pótolják, díszcserejéket és virágokat ültetnek az utak mentén és a virágágyakba, padokat is csinálnak. Minderre a szükséges munkát társadalmi úton biztosítják a dorogi dolgozók. A legnehezebb feladat a padok megcsinálása és a hozzájuk szükséges faanyag előteremtése. De ezt is sikerült megoldani, ugyanis az egyik kút mellől három hatalmas nyárfát vágnak ki, mert veszélyeztetik a vízellátást. A padokat ezekből csinálják meg — szintén társadalmi munkában. A dorogi dolgozók tehát saját erejükből teremtenek maguknak szép sétateret.

Az iskolákat is mozgósítja a népfrent-bizottság Dorog szépítésére. Az idén az iskolások húsz utcában ültetnek el facsemetékét és felelősséget vállalnak a csermeték gondozásáért is.

Még egy terve van a népfrent-bizottságnak, amelynek megvalósításához a napokban foglalkozni kezd. De erről egyelőre Buttyán elvtárs nem nyilatkozik, az azonban kiderült szavaiából, hogy az egész megyére kiterjedő mozgalmat akar indítani a dorogi népfrent-bizottság.

Az iskolákat is mozgósítja a népfrent-bizottság Dorog szépítésére. Az idén az iskolások húsz utcában ültetnek el facsemetékét és felelősséget vállalnak a csermeték gondozásáért is.

Buttyán Sándor igaz-

Gesztyáros L.

Harminc nap

ROMÁNIÁBAN

BUKAREST

II.

Nagyon szeszélyes most az időjárás Bukarestben. Reggelként vastag dér ül meg a házteteket, a templomok csúcsait, hideg szél súvít, később megered a hó. Ilyenkor megjelennek a nagytetű, lapátos autók és percek alatt tisztára sikálják az utcákat. Dél felé a messzi tenger felől enyhe légáramlatok érkeznek, zuhog az eső, minden sáros latyokká változik, mely estére csontkeményre fagy. Az emberek vastag bundákba, prêmes kabátokba burkolozva járnak az utcán, s aki teheti, inkább a jól fűtött szobákban marad.

Itt, a szállodánk éttermében igazán kellemes az idő, szinte a kiskabát is lekivánczolják az emberről. A hosszú séták és barangolások után bizony jól esik a cukka, és a forró leves. Gusztis báci irányítja étkezéstünket. Nagy szakértő és nyelve, itt dolgozik már vagy harminc éve, négy nyelven beszél és legfőbb öröme, ha a vendég jól érzi magát. A legválogatottabb ételeket szedi össze, meg akarja mutatni, mit tud. Terítékünk mindennap másként van elrendezve és soha nem hiányzik a friss virág, meg a kicsiny zászoló asztalunkról. Egyszer éppen azon törté a fejét, hogy tojást, vagy haleiótét adjon, mikor küldöttünk egyik tagja halkán megkérdezte tőle: — Egy kis habart paszulylevest nem lehet találni a konyhán? — Nem lehet leírni arckifejezését, ahogy megütöztött a furcsa kívánságon.

Ebben az étteremben csupa külföldiek élnek. Eppen egy svéd futbalcsapat búcsúzkodott megerkezésünk napján. Sűrűn találkoztunk egy kubai néger íróval, a drézai operettszínház igazgatójával és rendezőjével, kínai küldöttekkel. Esténként itt jönnek össze az írók és művészek is. Néha azt hihetjük volna, hogy valamelyik pesti étteremben, vagy éppen a Bikában ülünk, a zenekar egymásután játszott a közkedvelt magyar slágereket, és a csárdásokat, hallgatóságát. Van valami megfoghatatlan bája és családi közvetlensége ennek az étteremnek, a pincérek barátként kezelnek bennünket, egy nagy szürke kandúr állandóan ott dörög a lábunk alatt, játszik a terítő rojtjával, felugrik az üllünkbe. Nem a szőke elpötyögött értelmében, de valóban ottthon érezzük magunkat.

Egyik napon — úgy déltájban — hosszú sötét végén egy fágas térségre jutottunk a belvárosban. Olyan nyüzsgést-forrást én még nem láttam, mint itt. Hosszu pulkokon mindenféle földi jó kapható a szabadeg alatt. Utcanépszerűségű asztalokon óriási göngyölegekben nyers gyapjú, bőr, háziszőttek, másutt emeletnyi magasra felrakott alma, körte, szőlőcseppek, távolabb vagonszármák mérik a krumpit, tengerit, rizskását, a nagy hússarok tövében mérhetetlenül sok baromfi csempé zaccát. Külön kis városrészes a bazárok helye, ahol a tenzéri csigából fűzött gyöngyötől a bajuszpedrőt minden kapható. És annyi árusító, meg vásárló, hogy lehetetlenleg közlekedni. Ide kell kiárnia a folkloristának, ha a népviseleteket tanulmányozni akarja a maga ereféségében, mert itt a himzet oltyéniai kődmöntől a székely harisnyáig mindent egy helyben megtalál. A hússarok méretére jellemző, hogy naponta többször marhát és disznót mérnek ki és akkor lenet a helyisége, mint a kollégium udvara, ha befednek tetővel. Itt csak hűtő árúsítanak, de vele szemben valamivel kisebb csarnokban csak halat mérnek. Már messziről fel lehet ismerni a jellegzetes halzságról. Reggelenként tonnaszáma érkezik a hal, s bizony délfelé alig marad valami. Mikor mi itt jártunk, alig lézengett már néhány vevő, a megmaradt árut hatalmas ládába szeszezték éppen, szállításra készen. Alacsony, zömök ember dirigálta a munkásokat, hezáz fordultunk néhány felvilágosításért. Mikor megtudta, kik vagyunk és mit akarunk, kiabálni kezdett: „Repede repede!” A csarnok minden zugából munkások szaladtak elő és minden tiltakozásunk dacára sorra felnyitották a már gondosan lezárt ládákat, hogy lássuk, mi van bennük. Nem hiszem, hogy egy zoológiai múzeumban többféle halat láthat az ember, mint itt. Van itt egészen apró, paszuly-szemmagyúság, amit salátá módjára esznek, és van darabokra szelt tengeri hal, pisztráng és lazac, tok és viza, óriási pontyok és hizott kecskégek... ki tudná elsorolni mindet. Emberünk széles mozdulatokkal és taglejtéssel szakszerű magyarázatot fűzött minden láda tartalmához, miért kell az egyiket sóval tölteni, a másikat darabos jéggel, honnan hozták ezt és hova szállítják amazt és melyiknek legjobb az íze.

Olyan nyomban meg is kóstolta, úgy nyersen és jót mulatott rajtunk, mikor látta megrökönyödésünket. Hiába, minden relatív dolog!

★

„Tutungerie.” Ezt a szót nagyon hamar megtanultuk, azt jelenti: trafik. Minden húszlépésre talál az ember ilyen cégtáblát s alatta szebbnél-szebb kirakatokat, ahol nemcsak a hazai és külföldi lapok sokasága hívja magára a figyelmet, hanem elsősorban a cigaretták és dohányfélék változatossága. Első látásra sem nehéz megállapítani, hogy a választék jóval nagyobb, mint nálunk, legalább negyvenféle cigarettájuk és sokféle szivarjuk, dohányuk van izléses csomagokban. Talár mondanom sem kell, hogy a gyerekek örömeivel kóstolgtatuk végig az összes cigarettafajtákat, a kicsit, a hosszút, aranyozott

végűt és illatot, végül a „Marinárna” állapotunk meg, azt találtuk legjobbnak aromája miatt. Itt viszont már az olcsó árak lepnek meg bennünket.

Nem messze szállásunktól, az egyik trafikban vettük meg újságjainkat minden reggel. Egy alkalommal más üzletbe nyitottam be. Szigorúarcú nő ült az asztal mögött, szó nélkül elém tette a cigarettát. Nem tudok ugyan románul, de van a nemzetközi érintkezésnek egy eléggé értető és sajátos formája is, a — mutogatás. Ludas Matyit kértem. Megütöközve nézett rám és rázta a fejét. Bizonyára nem érti, valami más neve lehet itt a Ludasnak. Mutogattam tehát. Gáogottam neki és félrecsaptam kalapomat. Nagyon mulatságosnak találta, mert úgy kacagott, hogy a kényne is kicsordult, aztán megszólalt magamról: — Mondom, hogy nincs!... Ha tízszer annyit kapnék is, elfogy! — Most már neveltünk mindketten. Búcsúzáskor megígérte, hogy legközelebb félretesz nekem belőle. Úgy alakult a dolog, hogy nem jártam ott többet. Lehet, hogy talán még most is gyűjtögeti nekem a Ludast és mosolyog, ha találkozásunkra gondol...

★

Nem férhet kétség hozzá, egy rohamosan fejlődő világ város vendégei vagyunk. Ahogyan telnek a napok, fokról-fokra úgy ismerjük meg a főváros igazi arcát és méreteit. Gyakran nem is a nagy épületek és sugarú utak az egyedüli mutatói ennek, hanem az aránylag kisszerű dolgokban megnyilvánuló ízlés és nagyvonalúság, mint amilyen például egy könyvesbolt. Budapestten hiába keresnénk olyan óriási könyvesboltot, mint ami itt áll a Calea Victoriei sarkán és ilyen még ki tudja hány van a város területén. Képzelnék egy-egy többemeletes palotát, mely egyetlen könyvüzlet. Az egész épülettömb körös-körül a földszinten kirakat. De milyen kirakatok! Az egyikben csupa politikai mű található, szinte a világ minden nyelvén, a másikban kották, partitúrák, hangjegyek, a harmadikban csak román, a negyedikben csak magyar, az ötödikben német, francia, orosz és más nyelveken megjelent szépirodalmi művek láthatók. Egy új pompás kiállítás könyvet vörösbáronnyon, félig nyitva tettek a kirakatba — egyedül! Egyetlen könyvet egy tízméteres kirakatba. Nem lehet elmenni mellette, hogy az ember rá ne tekintsen.

Az ízlés belsejében ezernyi olvasó válogat. Kiválasztja a megfelelő könyvet, odaviszi az egyik elárúsítóhoz, az megmondja, mi az ára, cédlát ad, amivel fizet. De közben a vásárolandó könyv már a hóna alatt van az embernek és fel sem teletezik, hogy esetleg adós marad az íróval. Gazdag választék található itt térképekből, meséskönyvekből, finom papírra nyomtatott képzőművészeti kiadásokból és disznárúkból. Külön osztály árusítja a népművészek alkotásait, a himzet női bluzokat, katrincákat, kendőket, bőrvégeket, tárcákat, finoman faragott dobozokat. Az az élmény, ami itt a vásárlókedvet jellemzi, a nép egészséges szellemi mohóságát példázza és örül az ember lelke, mikor azt látja, hogy kurtahajú diáklány és derestefű aggastyán, egyenruhás katona és bánati paraszt mennyire szereli és becsüli a könyvet. És jól esett látnom Román Nemzeti-díjas írók, erdélyi magyar költők művei mellett Veres Péter, Szabó Pál, Aczél Tamás műveit. Itt láttam egy vékony füzetet is. Nagy Sándor Szálin-díjas író „Megbékélés” című elbeszéléseinek magyarnyelvű dramatizált formáját. Később — csak Kolozsvárott tudtam meg, hogy Nagy Sándor még nem is értesült arról az átütő sikerrel, amit az írása alapján készült színdarab aratott egész Romániában. A kolozsvári rádió egyik munkatársa végezte a dramatizálást és kezembe adva a kis füzetet, arra kért, ha visszatérek, küldjem el az írónak és írjam meg azt is, mennyire szeretik román barátaink a jó magyar írásokat...

★

Bukarest épületeinek nagy része a két világháború között épült. Azt mondják, hatalmas iramban. De mi ez az iram, ahhoz képest, amit a felszabadult nép fejt ki? Ha az ember az új Opera nemesen egyszerű épületét szemléli és elismeréssel adózik a belső kiképzés építészeti remekművének, az aranygírlandos menyeczetnek, a márványlépcsőknek, a nézőtér és színpad legkorszerűbb felszereléseinek — nehezen akarja elhinni, hogy mindezt alapjaitól a csúcsáig néhány hónap alatt építették fel. De még ezt is felülmúlja a Népstadion építése. A nyolcvanezer férőhelyes, földbe süllyesztett amphitéátrumot fél év alatt készítették el. De hogyan? Egész Bukarest népe résztvett az építésben. Munka után vidám csoportok vonultak mindenfelől, lapáttal, ásóval, ki mivel, és szakadatlanul folyt a munka. Az erő és akarat láttán meghajtja fejét az ember, amire a nép összefogása képes!

Jártunk olyan betonnal fedett utcán, amely alatt folyó vize csobog. De ezt a békés járókelő nem is sejtí. És láttunk három ezer személyes szabadtéri színpadokat klasszikus ógörög stílusban építve kies parkok közepén. Az „Arcul de Triumf” ívei alatt parányi törpének érzi magát az ember, pedig a fellegekbe nyúló „Scintea kombinát” gigantikus méretei is az emberi ész és akarat diadalának ércnél maradandóbb hirdetői... (Folytatjuk)

Taar Ferenc

A NÉPLAP

rádióműsora

Vasarnap

KOSSUTH-RÁDIÓ

4.30—8.00-ig: Reggeli zene, 8.10: Egy falu egy nóta, 9: Zenés fejtejtő, 10: Vasárnapi levél, 10.10: Csill-csala-csodái, 11: Tegnapról — holnapig, 12.15: Jó ebédhez szól a nóta, 13.15: Jó munkáért szép muzsikát, 14.15: A Magyar Rádió szimfonikus zenekara, 15.30: Egy hét a külpolitikában, 15.45: Szív küldi szívnek szívesen, 16.15: Szabadság szerelem, A Rádió irodalmi folyóirata, 17.15: Táncczene, 17.40: Kincses Kalendárium, 18.40: Hangos naptár, 19.10: Szív küldi szívnek szívesen, 19.30: Az épülő kommunizmus nagy országában, 20.20: Hatvan dárkaj, Daljáték, 22.10: Lehár műveiből, 22.45: A Lengyel Rádió szimfonikus zenekara, 0.10: Kuruc dalok.

PETŐFI-RÁDIÓ

9: Falurádió, 9.30: Miska bácsi lemezesládja, 10.10: Szív küldi szívnek szívesen, 11: Fűvészen, 11.20: Előjárj: Újsi multunk dalai, 11.50: Zenés vasárnapi délután, 12.30: Csokor: Házifűvészek, 13: Művésziemezek, 14: A bécsi operett klasszikusai, 15: Koródy Pál, a paraguayi szakszervezeti mozgalom mérője, 16: Lengyel művészek operahangversenye, 17: A Rádió Gyermekszínházának műsora, 19.10: Két szatirikus mese, 19.30: Népi muzsika.

Hétfő

KOSSUTH-RÁDIÓ

4.40—8.32-ig: Reggeli zene a munkába induló dolgozóknak, 8.30: Zenekari hangverseny, 9.20: Széhiemi tusa, 10.50: Országjáró kis Cinke, Ovodások műsora, 11: Mai magyar operaból, 11.20: Keleti lege, 12.10: Operatársulatok, 12.45: Budapest műemlékei, 13: Népdalcsokor, 14.50: Heti zenés kalendárium, 15.40: Katona Agnes Chopin műveiből zongorizál, 16: Fényező, 16.25: A szimfonikáról, A középsikolások zeneműsora, 17.10: Válaszolunk falusi haligatónknak, 17.30: Egy falu — egy nóta, 18: A kislipari szövetségéről, 18.30: Magyar szerzők kórusművei, 18.40: Mi újság a tudomány és technika világában? 19: Jó munkáért — szép muzsikát! Ajándék-műsor, 20: Esti híradó, 20.20: VII. Bérencse, Racine tragédiájának rádióváltozata, 22.10: Házunk zenéi életről.

PETŐFI-RÁDIÓ

6.50: Indulók, 11.30: Műsorzárás, 14: Operatársulatok, 15: Könyv zenekari hangverseny, 15.20: Toldi, 16: Szív küldi szívnek szívesen, 16.30: A Fővárosi Népi Zenekar játsszik, 17: Kórusművek, 17.25: Filmmzene, 18: Hangjegyek, 18.30: Magyar népdalfeldolgozások, 19: Az épülő kommunizmus nagy országában, 19.30: Edes anyanyelvünk, 19.50: Operatársulatok, 20.20: Sport-híradó, 20.40: Táncczene, 21.10: Magyar táncok, 22: Balettzene, 23: Műsorzárás.

Kedd

KOSSUTH-RÁDIÓ

8.22: Műsorismertetés, 8.30: Magyar népdalok, 9: Indulók, 9.15: Utó-híradó, 9.40: Kis muzsikuskokor, 10.10: Daltal — táncal a világ körül, 11: Zenekari hangverseny, 11.30: Fűvészen, 11.50: Gyöz most a magyar... 12.15: Magyar népi muzsika, 13: Hangjegyek, 13.30: Operatársulatok, 14.25: Szellemi út-tusa, 15: Operatársulatok, 16: Ismerjük meg művészeinket, 16.40: Köcsök, 17.10: Válaszolunk falusi haligatónknak, 17.30: A Fővárosi Népi Zenekar játsszik, 18: Egy évztéred, 18.20: Szív küldi szívnek szívesen, 19: A világhatalom humora, 19.30: Táncczene, 20: Esti híradó, 20.20: Bartók összes zongoraművei, A szerzők összes zongoraművei, 21.38: A Magyar Rádió énekkarának hangversenye, 22.20: Ezernyolcszáz-negyvennyolcban, 23: Előadóművészeink hangversenye.

PETŐFI-RÁDIÓ

6.50: Utóhők énekelnek, 11.30: Műsorzárás, 14: Népi zene, népi tánc, 15: Jean Sablyn énekel, 15.30: Piam bölcsőjénél, 16: A Magyar Rádió népi zenekarának műsora, 17: Hangjegyek, 17.30: Anyalföld, 17.45: Táncczene, 18.30: Az épülő kommunizmus nagy országában, 19: Tartuffe, Opera három felvonásban, 21: A Magyar Rádió népi zenekara játsszik, 22: Zenekari hangverseny, 23: Műsorismertetés.

Szerda

KOSSUTH-RÁDIÓ

8.22: Műsorismertetés, 8.30: Operatársulatok, 9.20: A Gyermekrádió műsora, 9.40: Daltanulás, 10.10: A halhatatlan kedveshez, 10.30: Ovodások műsora, 11: Délelőtti kórus-hangverseny, 11.30: Filmmzene, 12.15: Táncczene, 13: Vadlábak, 13.20: Dankó Pista dalai, 14.25: Utó-híradó, 14.50: Hangjegyek, 15.20: Tamás bátya kunyhója, 16: Zenekari hangverseny, 16.40: Kedves hallgatónknak! 17.10: Nemzetközi kérdések, 17.25: Szív küldi szívnek szívesen, 18: A virágzó mezőgazdaság útján, 18.30: Vadkő népi zenekarok és népi énekesek műsorából, 19: Közös dolgozunk! 19.15: Jó munkáért — szép muzsikát! 20: Esti híradó, 20.20: Mese! a film, 21.22: Táncczene, 22.10: Tíz perc külpolitika, 22.20:

A Magyar Rádió szimfonikus zenekara játsszik, 23.25: Spirituális-énekek állítás.

PETŐFI-RÁDIÓ

6.50: Csárdások, 11.30: Műsorzárás, 14: Művésziemezek, 14.40: A Magyar Rádió Kisebítőműsora játsszik, 15.20: Könyv muzsika, 16.20: A leány és a halál, 16.41: Dara Sándor és zenekara játsszik, 17.29: Művelődési képek, 17.45: Hangjegyek, 18.30: Előadás, 18.50: Operatársulatok, 19.30: Az épülő kommunizmus nagy országában, 20: Énekkari hangverseny, 20.20: Sport-híradó, 20.40: Hangjegyek, 21.20: Orvosi tanácsok, 22.30: Vidám műkedlők, 23: Műsorismertetés.

Csütörtök

KOSSUTH-RÁDIÓ

8.22: Műsorismertetés, 8.30: Téli-kari hangverseny, 9.20: Buksi király törtéje, 9.40: Zenédoboz, 10.10: Spanyol népdalok, 10.30: Népművelődési híradó, 10.70: Szimfonikus zene, 11.30: Sanyaru sors, 11.50: Hangjegyek, 12.15: Operatársulatok, 13: Ismeretterjesztő előadás, 13.20: Szovjet operatársulatok, 14.25: A Rádió Gyermekrádió műsora, 15.10: Népek zenéje, 15.30: Az épülő kommunizmus nagy országában, 16: Indulók és táncok, 16.20: Szívesen, hazám, 16.35: Szív küldi szívnek szívesen, 17.10: A rádió változó hangulatú hallgatónak, 17.30: Egy falu — egy nóta, 18: Helyszíni szemle, — 18.20: Operettmuzsika, 19: Górcsú-énekei, 19.30: Táncczene, 20: Esti híradó, 20.20: Hangjegyek, 20.50: Ifjúsági, 21: Szülőknek — nevelőknek, 21.20: Kellemes szórakoztatás, 22.10: Helyszíni közvetítés a Városliget Műjéppályáról, 22.25: Középső Gyula és zenekara játsszik, 23: Zenekari muzsika, 0.10: Magyar népi muzsika.

PETŐFI-RÁDIÓ

6.50: Magyar népdalfeldolgozások, 14: Zenekari hangverseny, 14.40: A Magyar Rádió népi zenekara játsszik, 15.10: Mai lengyel költők, 15.30: Városi helyi Magda Haydn műveiből játsszik, 15.55: Szív küldi szívnek szívesen, 16.30: Műsor az úttörők zenés szakköreinek, 17.25: Német népmuzsika, 17.50: Hazai nagyvadalkák, 18: Kamarazene, 19: A népi Petőfi-híradó, 20.30: Sport-híradó, 21.50: Vidám kórusok, —

Péntek

KOSSUTH-RÁDIÓ

8.22: Műsorismertetés, 8.50: Népi zene, 9: Indulók és lömögdalok, — 9.20: Kronika, 10.10: Adám Teréz énekel, 10.30: Ovodások műsora, — 10.50: Az Okos Mackó, 11: Operatársulatok, 11.30: EFTI Brista, 12.15: Román és szlovák népi muzsika, 13: Táncczene, 14.25: Utó-híradó, — 14.50: Kamarazene, 15.10: Legyen vig telünk, nyarunk, 15.25: Klasszikus zongoristák, 16: Orosz nyelvi óra, 16.20: Fialak sport-híradója, 16.40: Závadosky Zoltán énekel, 17.10: Előadás, 17.30: Szív küldi szívnek szívesen, 18: Riportműsor iparunk kélni nélkülőgeről, 18.30: A Magyar Rádió népi zenekara játsszik, 19: Külpolitikai kérdésekre válaszolunk, 19.15: Ember és polgár lesztek... 20: Esti híradó, 20.20: Szimfonikus zene, 21.30: Sport-híradó, 22.10: Tíz perc külpolitika, 22.20: Táncczene, — 22.50: Előre föl! 23: Hangjegyek, 0.10: Magyar muzsika.

PETŐFI-RÁDIÓ

6.50: Kertingék, 11.30: Műsorzárás, 14: Operatársulatok, 14.50: Népek dalai és táncai, 15.30: Bach orgonaművek, 16: Puszták dalai, 16.40: Zenekari muzsika, 17.30: Albertfalva jövője, 18: Kamarazene, 18.30: Az épülő kommunizmus nagy országában, 19: A kórusirodalom gyöngyszemei, 19.25: Előadás, 19.40: Népi zene, 20: Táncczene, 21: 900 millió... 21.30: Vonósnyegyes, 22.10: Operatársulatok, 23: Műsorzárás.

Szombat

KOSSUTH-RÁDIÓ

8.22: Műsorismertetés, 8.30: Zenekari hangverseny, 9.20: Utó-híradó, 9.45: Téli dalok, 10.10: Legy jó mindhalál! 11.52: Ifjúsági kórusok, 12.15: Könyv melódiák, 13: Vigan száll az ének, 13.40: Szórakoztató fűvészen, 14.25: Előadás, 15.20: A német militarizmus és Magyarország a második világháború idején, 15.40: Szív küldi szívnek szívesen, 16.10: Kedély kamaraműveiből, — 16.40: Kedves hallgatónk, 17.10: A Népművészeti Intézet műsora, 17.30: Szövetkezeti híradó, 18: Egy falu — egy nóta, 18.30: Az épülő kommunizmus nagy országában, 19: Zenés esték Budapestben, 20: Esti híradó, 20.20: A szilveszteri kabaréműsor ismétlése, 22.15: Helyszíni közvetítés a Városliget Műjéppályáról.

PETŐFI-RÁDIÓ

6.50: Filmmzene, 11.50: Műsorzárás, 14: Operatársulatok, 14.50: Két elbeszélés, 15.20: Az opera mindenke, 16.20: Ismeretterjesztő előadás, — 16.40: Táncczene, 17.10: Orosz nyelvtanfolyam, 17.30: Hangjegyek, 18: Szatirikus versek, 18.30: Szív küldi szívnek szívesen, 19: Külpolitikai kalauz, 19.10: Sosztakovics: Dal az erdőkről, 19.45: Román előadóművészek műsorából, 20.40: Fall Leó operettjéből, 21.20: Népi zenekarok hangversenye, 22: Hangjegyek.

TÚ

A gyűjtött örmös számára. A könyvkiadás szabadságát ismét népünk kezünk munkára a mert ez a atóinak és a méltó se

A két na A Múlt" c len vagy el négebbi írón ícz, hogy n eniség" kül megfogalmaz a vonzó szavakok lev kedves „Cso bor köré szelt város szerelmeseke dusasszonyt gényt”, akibe morúság és varázstól.

Tóth Árpád mellett Oláh Pál verseit lyas versein gy szerenő egy korhoz nem a költő jellemzőbb zék.

„A Jelen” elő írők mű gazdag tem teljesen felő Ebből a szer tők komoly Tag szemhat nak a jelenn élet problémá szerelik a n ember értele ganak teljes zésére telke tozatos és s nyújtott ossz mészetes, ho nű és külön dő és már b szereplése k get is eredt egymás mellé értéket és a zai rész áltá költenyének sok egyéb te okozza, hogy nagyobb mű tet. Az ilyen sára pedig r dot kell ford készítőnek eg folyamából is hogy éreztes mű levegője

egységet horo egyet per kell értelmez az élet egye ben kell hog vónponta juss anyelvekkel eg ban alakulja Fábian Sánd res Péter köz dráma-részlet Veres Péter szempontból Varga Julcsi emberi élet kedves epizó Azáltal, hogy adatot old m és valószer ni. Az író J tán az embe pévé növeli.

Kevésbé s renc és lászása. Tar mű darabján nem sokat r levegőjét ne részlet is sze végül vézlató színdarab tan beleilleszteni merített ess Fábian túlme ket, de a pill nem helyezi életébe. Főlé

Kevésbé s renc és lászása. Tar mű darabján nem sokat r levegőjét ne részlet is sze végül vézlató színdarab tan beleilleszteni merített ess Fábian túlme ket, de a pill nem helyezi életébe. Főlé

TÚL A TISZÁN

★ TISZÁNTÚLI IRÓK ÉS KÖLTŐK MŰVEI — DEBRECEN, 1954 ★

A gyűjtemény megjelenése ettől örömet jelent Debrecen számára. A könyv a debreceni könyvkiadás első terméke a felzárkózás után; nyomdánk tehát ismét műveket ad dolgozó népünk kezébe. De öröm számba írni a gyűjtemény azért is, mert ez a Tiszántúli Irodalomkönyvtárnak és élő írónak figyelemre méltó seregszemléje.

A "Túl a Tiszán" tartalmilag két nagyobb részre oszlik. A "Múlt" című fejezet ismeret- vagy elfelejtett műveket ad az előbbi írónktól. Itt vívódik Mócsy, hogy megragadja a "debreceni" különös tartalmát, hogy megfogalmazza azt, ami ebben a vonzó "góg"-ben az elmúlt századok levegőjét árasztja. Ady kedves "Csokonai" cikke a szobor köré tömöríti a telbe vezetett város hideg életét: a riadt szerelmeket, Kékinét, a kol-dusasszonyt és a "borzas leányt", akikben dallá olvad a szomorúság és dac a szobor éleles varázslatától. *Csokonai, Fazekas, Tóth Árpád* ismeretlen művei mellett *Oláh Gábor* és *Gulyás* versei kapja az olvasó. Gulyás verseinek válogatása nagyon szerencsés. Nem rögződnek egy korthoz a költemények, hanem a költő művészetének legjellemzőbb sajátosságait hordozzák.

A "Jelen" című fejezet a ma élő írók műveit mutatja be gen gazdag tematikával. Csaknem teljesen felölelik mai életünket. Ebből a szempontból a szerkesztők komoly munkát végeztek. "A szemhatárú, mely képet hoznak a jelenről az olvasó elé; az élet problémáit is szépen hangszerelik a művek. A társadalmi ember értelem és érzelmei világának teljes átélésére és kifejezésére törekednek. Így elég változatos és színes a kötet által nyújtott összkép. Az persze természetes, hogy az ilyen nagyszámú és különböző tehetségű, kezdő és már befutott írók közös szereplése komoly egyenlőséget is eredményez: az olvasó egymás mellett látja a komoly értéket és a próbálkozást. A prózai rész általában gyegebb a költemények szintje mellett. Ezt sok egyéb tényező mellett az is okozza, hogy az írók fele készülő nagyobb műveiből közül részleteket. Az ilyen részlet kiválasztására pedig mindig komoly gondot kell fordítani írónak és szerkesztőnek egyaránt. A mű egész folyamából kiszakított rész kell, hogy éreztesen valamit az egész mű levegőjéből és valamilyen egységet hordozzon magában. Az egységet persze nagyon tágan kell értelmezni. Az alakok sorsa az élet egy-egy rész eseményében kell hogy átmenetileg nyugvóponttra jusson, és azok az eseményekkel együtt bizonyos irányban alakuljanak. Ilyen jellegű *Pábian Sándor, Kiss Antal, Veres Péter* közlése és *Tarr Ferenc* dráma-részlete. *Kiss Antal* és *Veres Péter* műve ad ebből a szempontból egységes képet. Varga Julcsi kenyérsütése az emberi élet folyamatának egy kedves epizódját ragadja meg. Aztal, hogy a hős bizonyos feladatot old meg, képes a cselekvés valószínű ízgalmát felkelteni. Az író Julcsa munkáját aztal, az emberi helytállás jelképekévé növeli.

Kevésbé szerencsés *Tarr Ferenc* és *Fábian Sándor* válogatása. *Tarr* "Aranygyűrű" című darabjának közötti részlete nem sokat mond, az egész mű levegőjét nem érezteti, s mint részlet is szétfoly; ezért kellett végül vázlatosan összefoglalni a színdarab tartalmát, s a részt beleilleszteni a futólagosan ismertett események egészébe. *Pábian* túlméretezi a helyzetét, de a pillanatok drámaiságát nem helyezi át az alakok belső életébe. Főlé nő a konfliktus jel-

lemeinek; lényegében nem élők át az 1944-es év megrendítő izgalmaikat.

Koczogh Akos és *Kiss Tamás* regényrészlete az események összeütközését adja; azt a pillanatot, amely nagy jelentőségű, kiható a hős egész életére. *Misztófalusi Kis Miklós* élete első nagy csalódásának színhelye éppen Debrecen. Az előző helyzetekben az eszméiség csúcsaira emelkedik a hős. "Azt mondta, hordhatják neki targoncával a pénzt, ő eljön, mert nem uraszkodni akar, hanem a népet szolgálni." Ott hagyja a világhírt és gazdagságot jelentő Hollandiát, hogy a szegénylegények forró izgalmaival és szerelmével legyen itthon az írás terjesztésének munkása. Az, hogy szerelmes lesz, nem jelent számára meglepetést. El van rá készülve. A legkeserűbb élmény más oldalról ér: életének tisztá eszméiség magasztosult célját, a könyvet vetik meg; nem kell senkinek. Csak Nagy András, a szürszabó mester és egy vén jobbágy áll megértéssel mellette. Ez az esemény előhírnöke, szinte jelképe az európai hír csúcsait megjáró "hívtány vasműves" hazai sorsának. Kár, hogy a "debreceni iskola" nagy tanulságát elnagyolja a közlemény. Ennek a külső mozzanatokkal párhuzamosan *Kiss Miklós* belső világában is az érzelmei legmélyebb rétegét kellene felkorkácsolni. A részlet megkerüli ezt a problémát. Tulajdonképpen hősé János, *Kiss Miklós* legénye, aki azt szemlél merül bele a Kollégium litkáiba, de megragadó alakja nem helyettesíthető ebben az esetben a mesterét.

Kiss Tamás Csokonairól készülő regényéből közül részleteket. Az írásnak van történelmi levegője, alakjait biztos kézzel és nagy jellemző erővel formálja az író. Egy ponton mégis homályba hagy bennünket; a drámai pillanat elő- vagy mellék-jelképe Csokonai 1795-ös kicsapásának. Közponban Domokos főkurátor van, *Buday* Ézsaiás és társai őt akarják meggyőzni a kiutasítás helyességéről. Az író nem rajzolja pontosan Domokosban a véleményváltoztatás karakterét. Nem lehet tudni, hogy a végső álláspont kialakulásában mennyi a renegát, forradalmi eszmék gyűlölete a *Voltaire*-olvasóban, vagy mennyi a viszonyok kényszerűsége előtt való meghajlás, a császári zsoldároktól való félelem. Nyilvánvaló, hogy Csokonai egész életpályájában csak epizódalak Domokos, de az író a helyzet alakulásában itt központi helyet biztosít neki; lényegében az ő páfordulása löki az események menetét a drámai csúcspontra. Ezért az indokok, a körülmények, az eszméleti elemek összeapását is élesebben kellene rajzolni. Domokosban sokkal tisztábbak, emberibbek ezek, mint a jelenet többi szereplőjében; nem vegyülnek kicsinyes és alantas indulatokkal. A részlet alapján komoly várakozással nézünk a regény megjelenése elé. Ha mindenütt erőteljesen zeng ez a nemes, ódon patinájú nyelv, ha ez az alakteremtő erő végigárad Csokonai eszméileg is helyesen felfogott pályáján, akkor esemény lesz a könyv mai irodalmunkban.

A novellisták között kétségtelesen *Egri Lajos*, de *Varga Imre* és *Barota Mihály* írásai nagy tehetséget mutatnak, érdekes *Szabó Pál* 1982-ben játszódó Szivárványerdője is. A kommunizmus idejére teljesen átfomált Tiszántúli arcát rajzolja meg.

Emléttünk már, hogy a kötet lírai anyagának átlagos színvonala magasabb a orozánál. *Kiss Tamás*, *Danyi Gyula*, *Bihari Sándor* és *Boda István* versei komoly élményt jelent-

nek. De szépen fejlődik *Kalász László* is, bár egyelőre még inkább játszik a költészetet; a szép szavak, az ötletek, a képek kicsiszolásának és variálásának búvkörében él. Csak néha képes arra, hogy gondolatot töljön ebbe a szín- és hangárdatba. *Rácz Károly* is megérdemli a figyelmet. Tárgyias jellegű versei (egy-egy alak megénekélése a múltból és a jelenből) jobban sikerültek, mint személyes érzelmeinek formába öntése.

Bihari Sándor költészetét határozottan mélyül. A tárgyak és az ember életének legapróbb részleteibe is beható, s ebből vonja ki a líraiságot. Ezzel együttjár az, hogy a valóság látása is teljesebb, tisztább. Új szín ömlik el versein, egy magabiztos, tisztultabb tónus. (Szép a hajnal, Üdvözlés, Kisgyőr.) A részletek líraiságának ezzel a higgadt, de átható melegével párhuzamosan szerelmi élményét is mélyebben átéli. A "Három nap zúgtak a hegyek" című vers ösztönte hangja, az érzelmei komikus kivételése egyedülálló ebben a tárgykörében. A kötet hozza *Boda* egyik legesodálatosabb hangszerezésű versét, a *Cigányok* címűt. A cigányok helyzetén és életén töprengve nagyon magasra emelkedik művészet. Az egy-mást váltó és vívódó kérésekben e nép egész története benne lappang. A táj és az este ragyogóan fonja körül a "nomádtanyát", s szinte búvóló összhathatóságú bukkán elő a költő szava: "tegyük emberré ezt a népet". Igényességét, az élet és a nép szeretetét, művészetének egyre erőteljesebb kibontakozását, érzelmei és gondolatvilágának gazdagságát bizonyítják többi versei is.

A kötet szerkesztői jó munkát végeztek; a közölt anyag a legmagasabb mércét is elbírja. Mai írónk műveit szépen vezeti be a múlt értékeit feltáró kutatók eredményeinek bemutatására. Különösen fontos az, hogy a jelenről és a jelenek író költők és elbeszélők életünk szépségeit a problémákból is ki tudják bontani. A jelen nehézségeinek leg-súlyosabb konfliktusaiából is (*Varga Imre*; *András-nep*, *Boda István*; *Súlyos törvény*) erőteljesen, alkotásra, építésre készen, a jövőben bizó hit erejével bukkán ki a dolgozó ember. A tiszántúli írók az egész ország népéhez szólnak, de témáik ebben az országrészben gyökereznek. Itt bontakozik, vagy itt bontakozott ki művészetük; emiatt ide költik őket. A népről beszélnek, az egész ország népéről, de egy-egy bihari vagy hajdúsági arc és esemény van az ő szavaik mögött. Az itteni élet sürgős-forgású készletit őket dalra. Fogadja hát Tiszántúli és Debrecen megkülönböztető szeretettel ezt a kötetet. Az életről beszél, az élet ezerszínű, de egy értelmű nyelvén ez a kötet.

Kovács Kálmán

KÉTSZÁZ ÉVES

a Moszkvai Egyetem

Moszkva nemcsak a Szovjet-unió fővárosa, a szovjet népek büszkesége, de a tudományok, a művészetek egyik legősibb székhelye. S mind emellett az is — csaknem 100 fős koléja van, — ahol a fiatalok lelkesedése, tudományos érdeklődése teszi pezzgővé, elevenné az életet, ad új és új szintet a szovjet nép életéhez, munkájához. Olyan iskolái, tudományos intézményei vannak ennek a városnak, melyek évszázados történelmi eredményüket mindig az emberiség érdekében gyűmölcsöztették, kamatoztatták. A moszkvai Lomonosov Egyetem 200 éves történelmére, eredményére méltán büszke a szovjet nép, az egész haladó világ.

Az egyetemet 1755 január 23-án alapították Erzsébet cárnő uralkodása idejében. Nevét a nagy orvosi és tudós, Lomonosov nevére kapta, s megnyitása már 1755 április 26-án — új időszámítás szerint május 7-én megtörtént. Ekkor még csak négy fakultással — mate-

matika, természettudomány, orvosi, jogi, történelem-filozófia — kezdte meg munkáját.

1793-ra Karakov építész tervei szerint teljesen elkészült, majd 1812-ben a nagy moszkvai tüzezés alkalmával az egyetem is leégett. De már 1817-ben Zsiljerdí építész tervezésében újjáépült és ismét megkezdte munkáját.

A szovjet állam a Lomonosov Egyetem keretét kibővítette s a Lenin-hegyen felépült a világ egyik legszebb, legjobban berendezett egyeteme, ahol a természettudományi karok nyertek elhelyezést. A régi épületben az egyetem humánkarai folytatják tovább munkájukat. Jelenleg az egyetem 12 fakultással dolgozik, ahol 35 ezer ember végzi gondosan összehangolt munkáját. Az egyetemen 2000 tudós dolgozik, ezek közül 32 akadémikus, 390 tudományos doktor, 380 professzor, 16.000 rendes, 5500 levelező hallgatója van, köztük Kína és a népi demokratikus országok fiataljai, hallgatói, aspiránsai.

Fellendült a kulturális élet Körösszegapátiban

Körösszegapáti kulturális élet egy időben igen szép eredményekkel dicsekedhetett. Román táncsoportjuk többször szerepelt nagy sikerrel Debrecenben is. Két év óta lanyhult a kultúrélet Körösszegapátiban. A művészeti csoportban vizsályok, nézeteltérések ütötték fel a fejuket, amik végső soron bomlásához vezettek. Annál öröndetesebb, hogy most ismét magukra találtak a közösg kulturális munkásai. Ismét fellendülőben van a közösg kulturális élete. A kultúrotthon színjátszócsoportja nemrég mutatta be Soós György vígjátékát a "Pettyes"-t. A kultúrotthon 2000 forintért vásárolta a díszletekhez szükséges nyersanyagot, a díszletek elkészítését, festését pedig a csoport maga végezte. Az előadásnak forró sikere volt. Többen nézték meg a szomszédos községekből és azonnal meg is hívták a körösszegapátiakat vendégszerelésre. A lelkes színjátszók örömmel vállalkoztak erre és így a "Pettyes" rövidesen körütra indul a környéken. A si-

ker sok fiatal és öreget hangozt új lelkesedésre az eddig télenkedő kultúr munkások közül is. Felújította munkakedvüket és ennek eredményeként egy nagy, minden műfajt magában foglaló művészeti csoport van kialakulóban.

Nemcsak a művészeti munka területén ilyen öröndetesebb eredmények. A dolgozó parasz-tok nemrég nagy lelkesedéssel alakították meg az olvasókört és nagyrészt ennek a tagjaiból "ezüstkalásos tanfolyam" létesült. A lelkésdesre és a körösszegapátiak tudásszomjára jellemző, hogy a tanfolyamnak, amely 10 hallgatóval indult, ma már 40 részvevője van. A hallgatók tanulás után szívesen szórakoznak. A tanfolyam vezetői nagyon helyesen, biztósították ennek a lehetőségeit is. Sport- és társasjáték növeli a hallgatók kedvét a tanulás befejeztével.

Örömmel üdvözöljük a körösszegapátiak megújult kulturális életét. Reméljük most már nem lesz több visszaesés, hanem egyre fokozódó fellendülés.

Közös kórus hangverseny

Érdekes és követésre méltó szövetség alakult ki három debreceni kórus, a Járóműjavító Vállalat, a TITÁSZ és a KIOSZ kórusai között. Ennek eredményeképpen a három énekar 29-én közös hangversenyt ad a Központi Kultúrotthonban, hogy ezzel is segítsék az eléggé tespedő kórusmozgalm erősödését, fellendülését. A közös hangversenyen, mint ven-

dég fellép a Kossuth-leánygimnázium kórusa is, hogy a Járóműjavító Vállalat félfikarjával együtt előadja Szigethy Gyula karnagy "Munka himnusza" című művét. A három kórus szövetsége nem korlátozódik csupán erre a hangversenyre. Egy-mást is meglátogatják. Felváltva szerepelnek majd egymás rendezvényein.

Gül Baba — Derecskén

Egyre izmosabban, egyre sokszínbűben bontakozik ki meggyék kultúrotthonaiban a színjátszás. Pedagógusaink, parasztfiatalaink alakítanak színjátszócsoportokat, hogy a téli esték unalmát elűzzék a falvakból és kacagással és derűvel mozgassák meg a nézők lelkét, tanítsanak, neveljenek, szórakoztassanak.

A színdarab, a színdarabok nagy előnye, hogy közvetlen a nézők előtt játszódik, s közvetlen kapcsolatot tud teremteni a színpad és a nézőtér között. Falvaink, községeink fiataljai ezért érezték valaha ösztönösen, ma már egyre tudatosabban, s ezért vonzódnak annyira a tanulá-

nak és tanításnak ehhez a formájához. A színdarab a legkollektívabb műfaj, mondhatnánk, mert nemcsak az előadók játszószék, hanem a nézők is élők. A János vitéz, A csikós, a Faluróssa sikereire évek múltán is emlékeznek az emberek, s egy-egy színdarab sikeres felújítása azt bizonyítja, hogy a kultúra terjesztésének ez a formája még ma is az egyik legjobb módszer.

Örömmel kell nyugtáznunk azokat a lázas kezdeményezéseket, amelyek kultúrfronunk eme területéről érkeznek. Fialtjaink régi színdarabokat újítanak fel, újakat tanulnak, pezzgést adva a falusi kultúr-

munkának, látogatottságot a kultúrotthonoknak.

Bagaméron, Nagylétán már próbálják a Bujócskát, Berettyóújfaluban "színdarabláz" van. A pedagógusok a Pettyes-klub készülnek, a ktsz-ek kultúrsoportja a Noszti fiú esetét tanulja, a gimnázium pedig a Buborék előadását rendez. Derecskén folyik a Gül Baba próbája, Biharkeresztesen és Ván-csodon a Liliomfiú viszik színre. Mezősáson ismét láthatják A bor című színdarabot, Hajdúböszörményben pedig a diákok ugyancsak a Buborékkal mulattatják majd a nézőket.

Boda István

SPORT

Megkezdődött az OTSB kétnapos országos értekezlete

Az OTSB kétnapos első országos sportértekezlete szombaton délután kezdődött meg az új városháza közgyűléstermében. A sportértekezleten megjelentek az OTSB elnökségének tagjai kívül a DISZ és a SZOT képviselői, valamint a Megyei Testnevelési Sportbizottságok, a sportegyesületek és a társadalmi sportszervezetek elnökei, tagjai sportvezetői és számos kiváló sportoló.

dotta az OTSB elnöke — hogy a testnevelés és sport területein a felszabadulás óta nagy eredményeket értünk el és hogy a testnevelési és sportmozgalom alapjában megjelent a követelményeknek. Az eredmények mellett a Központi Vezetőség határozata megállapítja azt is, hogy súlyos hibák és nem kívánatos jelenségek is felléptek fejüket testnevelési és sportmozgalomunkban.

A NÉPLAP CIKKE NYOMÁN...

Tizenhat csapat indul a megyei bajnokságban

A Néplap szombati számában megjelent „Osszák be a Hajdúszoboszló Spartakuszt a megyei labdarúgó bajnokságba!” című cikkben közöltékkel foglalkozott a Debreceni VTSB. A cikkben felhívott indokokat megvizsgáltuk és a VTSB, mely 1955-ben a megyei labdarúgó bajnokságot rendezni megváltoztatja az MTSB és a megyei labdarúgó társadalmi szövetség 1954. évben hozott határozatát, mely szerint 1955-ben a megyei labdarúgó bajnokságban szereplő csapatok létszámát 14-ben állapították meg.

a megyei labdarúgó bajnokságot, éppúgy, mint 1954-ben — a már közölt csapatok mellett — a Hajdúszoboszló Spartakusz és a D. Előre együttesével egészül ki az eddigi létszám. Így 1955-ben a következő 16 csapat rajtol a megyei bajnokságra: D. Tiszti Klub, D. Vép. Lokomotív, D. Építők, D. P. tőfi, D. Haladás, D. Vörös Meteor, Püspökkladányi Lokomotív, D. Dózsa, D. Álomás Lokomotív, Berettyóújfalui Vörös Meteor, D. Kinnisi, D. Vasas, Hajdúszoboszló Traktor, Nádudvari FSK, Hajdúszoboszló Spartakusz és D. Előre. ORBAN BÉLA, a VTSB elnöke.

Erelyes intézkedés az átminősítés körüli szabálytalanságok megakadályozására

Az Országos Testnevelési és Sportbizottság 1955. január 23-án megücsntelt a sportolók átminősítéséről szóló usulási és ennek valamennyi kiegészítő rendelkezését.

Figyelemzteti a sportkörök elnökeit, az egyes sportolókat, hogy a rendelkezés életbe lépésétől kezdve minden olyan lépést, amely a jelenleg ésselt rendelkezésekkel ellentétes, az átminősítés megakadályozásának tekintendő, vagy megakadályozást jelent, vagy megakadályozást jelent, vagy megakadályozást jelent, vagy megakadályozást jelent.

RÖVID SPORTRÉK

Okóivóvívő ifjúsági egyéni és csapatverseny rendez a VTSB ma délután 10 órakor a Közgazdasági Technikum tornatermében. — Kaban kötöttfogású II. és III. osztályú minősítő birkoztverseny rendezésének ma délután 10 órakor a DISZ kultúrtermében. A versenyen nyolc súlycsoportban több, mint ötven induló vesz részt. — A Lokomotív sportcsarnokban 9.15 óratól 10.15 terembajnoki kizárlabda mérkőzéseket bonyolítanak le. — A debreceni járás asztalitenisz férfi és női egyéni bajnokságának döntőt ma délután 8 óratól bonyolítják le a Dohányipari Technikum tornatermében. — A Traktor SE megyei asztaliteniszbajnokságát február 12-én és 13-án bonyolítják le Pállagon. — A Falusi sportkörök februárban tartják vezetőegyesületek taggyűléseit. — A D. Lokomotív február 5-én és 6-án az MSZT nagytérképben I., II. és III. osztályú felnőtt és ifjúsági minősítő egyéni és csapat okóivóvívő versenyt rendez. Az előmérkőzések 5-én este 6 órakor kezdődnek. — Az asztalitenisz városi társadalmi szövetségévt beszámoló gyűlést január 26-án este 6 órakor tartja a VTSB-ben.

Színházi műsor

Ma fél 3-kor Csárdéskirálynő, 8-kor Armány és szerelem. Kedden, szerdán, csütörtökön és pénteken 7-kor Armány és szerelem.

Párthírek

MEGYEI PÁRTBIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE

Kedden délután előadás lesz a termelőszövetkezetek patronáló üzemek patronázs csoportvezetőinek és tagjainak a Pártoktatás Háza 8-as termében. Az előadást, melynek keretében ser kerül az 1954-es év versenyértékelésére és a jutalmak kiosztására, Tóth Lajos, a Hajdú-Bihar megyei pártbizottság munkatársa tartja.

PARTOKTATÁS HÁZA HIRE

Hétfőn délután 5 órakor konzultációt tartunk A tőke és értéktöbblet című anyag I. részéhez, a politikai gazdaságtan önálló tanulói részére. Tartja: Székely János, a MEB tagja. Kedden délután 5 órakor „Termelési verseny, önkéntesség, elszámolás” címmel lesz előadás, pártaktívák és propagandisták részére.

Mozik műsora

VIG: Ma délután 1.30 Ft-os helyárral 11 órakor matiné előadást tartunk: Maclovia, délután háromnegyed 2, 4, 6, 8 órakor: Csapda az erdőben. — Hétfőn háromnegyed 4, 6 és 8 órakor: Csapda az erdőben. — BEKE: Ma délután 11 órakor 1.30 Ft-os helyárral matiné előadást tartunk: Nevezz velünk, délután háromnegyed 2, 4, 6, 8 órakor: Keresem az igazságot. — Hétfőn délután fél 10, fél 12, fél 2 órakor: Csapda az erdőben, délután háromnegyed 4, 6, 8 órakor: Bizalmas levél. — METEOR: Ma délután 10 órakor 1.30 Ft-os helyárral matiné előadást tartunk: Parkasvér, délután háromnegyed 3, 5, egyenlő 8 órakor: Csapda az erdőben. — HIR-ADO: Ma délután 9 és 11 órakor 1.30 Ft-os helyárral matiné előadást tartunk: Fakasvér, délután háromnegyed 2, 4, 6, 8 órakor: Arlberg express. — Hétfőn háromnegyed 4, 6, 8 órakor: Halhatatlan melódiák. — KLINIKA: Ma fél 3, 5 és fél 8 órakor: Aljeko. Kiserőműsorban: Svéd gyufa. — Hétfőn fél 5 órakor: Aljeko. Kiserőműsorban: Svéd gyufa. KOSSUTH: Ma 3, 5 és fél 8 órakor: Bizalmas levél.

NÉPLAP

A Magyar Dolgozók Pártja Hajdú-Bihar megyei Pártbizottságának lapja Szerkesztő: BARCZI GYULA Szerkesztőség: Debrecen: Tóthfalussy tér 10. Telefon: 19-40, 19-41, 19-42. Szabadság Lapnyomda Vállalat.

HIREK

Hol állítják ki a személyi igazolványokat?

A Néplap pénteki és szombati számában közöltük az I., II., III., IV., V., VI., VII. és VIII. számú területi kirendeltség működési helyeit és az azokhoz tartozó utcákat, ahol a személyi igazolványokat kiállítják. Ma közöljük a IX., X., XI., XII. számú területi kirendeltség működési helyeit.

IX. SZÁMÚ TERÜLETI KIRENDELTSÉG

Működési helye: Városi Tancsháza, Vörös Hadsereg útja 20. földszint. Hozzá tartozó utcák: Bocskai tér, Bádógos, Blaháné, Burgundia, Bereck, Bercsenyi, Csapó u. pártatlan oldala, Cegléd, Dobozai u. pártatlan oldala (Árpád tértől Bocskai térig), Domb. Fazekas M., Fürst Sándor, Kossuth u. páros oldala, Kígyó, Liszt F., Lőrincz Papp, Lóránffy utca, Méliusz tér, Malomköz, Magos, Monostori, Marx Károly, Ótalmos, Pacsirta, Rózsa, Sas utca, Tóthfalussy tér, Ujházi Ede, Vörös Hadsereg útja 12-től 20. számig, Városi tandésháza.

X. SZÁMÚ TERÜLETI KIRENDELTSÉG

Működési helye: Beloiannisz utca 2-4. szám 61. számú Építőipari Trészt helyisége, hátul az udvarban. Hozzá tartozó utcák: Arad utca, Attila tér, Béke útja, Baranyal, Bánk, Maros, Beloiannisz, Csengő, Dehánypár, Duclós, Dohány, Deák Ferenc, Fejta, Hajnal, Halász, Kossuth u. pártatlan oldala, Kandia, Nap, Tekei, Timár, Tompa, Vörös Hadsereg útja páros oldal 22-től végig, Vigkérő M., Wesselényi, Zódra utca.

XI. SZ. TERÜLETI KIRENDELTSÉG

Működési helye: Szabó Kálmán utcai Petőfi Általános Iskola. Hozzá tartozó utcák: Akáca, Almós, Bajnok, Borzán Gáspár, Berta, Bujdosó, Bánffy, Dárda, Domahidy, Engels, Esze Tamás, Elmunkás, Harcsányi Gusztáv, Hegyi M., Hungaria, Híd, Ildikó, Kulacs, Kopja, Kiss Áron, Lánzdás, Lónyay, Lázár u. páros oldal, Monostoripályai út, Ménrók, Óvoda, Oláh Károly, Puzdra, Rigó, Szél, Szabalya, Szabó Kálmán, Szoboszlai Papp István, Tinódi, Tatra, Wolaffka, Ycései, Vukovics Sebők utca, Wekerle sor.

XII. SZ. TERÜLETI KIRENDELTSÉG

Működési helye: Tégláskert, Gulyás utca 13. MNDSZ helyisége. Hozzá tartozó utcák: Achim András, Alán, Avar, Balogh M. Borsovai, Balaton, Basahalom, Balogh Dávid, Bulgár, Csónak Csóka, Csengő, Erdélyi, Egykörték, Epresek, Gágyán, Gillyányi, Hont, Hun, Kerekes, Kabar, Komáromi, Kanális, Kun utca, Keleti sor, Leiningen utca pártatlan oldala, Lázár utca pártatlan oldala, Lovász, Mikepércsi, Mongol, Maddach, Öreg János, Pótenberg, Pázmány, Szavai Gyula, Szepesi, Szittyva, Tujaj, Török, Tatar, Uszó, Vályi Nagy Gusztáv utca. (Folytatjuk.)

1955 Január 23 VASARNAP

1710-ben nyitotta meg J. F. Böttger Meissenben Európa első porcelángyárát. 1755-ben, ezen a napon alapították a Moszkvai Egyetemét. 1820-ban született A. Ny. Szerjov orosz zeneszerző.

1945-ben halt meg Pólya Jenő, az egyik legnagyobb magyar sebész.

VÁRHATÓ IDŐJÁRÁS. Jobbára borult, párás, helyenként ködös idő. Többfelé, elsősorban délen és nyugaton havazás, később havaseső. — Élnék délkeleti, déli szél. A hideg mérséklődik. Legmagasabb nappali hőmérséklet vasárnap délen és nyugaton mínusz 1—plusz 2, máshol mínusz 2—mínusz 5 fok között. — A fűtés alapú szolgált várható középhőmérséklet Hajdú-Bihar megyében mínusz 5 fok alatt, máshol mínusz 1—mínusz 4 fok között.

KITÜNTETÉSEK. A Népköztársaság Elnöki Tanácsa az országos partizántalálkozó alkalmából a partizán- és ellenállási mozgalomban kifejtett tevékenység elismeréséül „Szolgálati Erdemérem” kitüntetéssel adományozta Márkus Lászlónak és Rajki Andrásnak, a Néplap volt munkatársainak, valamint Kompár Lajos, a Tüzép dolgozójának. A kitüntetettek egyidejűleg megkapták a minisztertanács által adományozott Magyar Partizán Emlékérmét.

KÖSZÖNETNYILVANÍTÁS! Mindazon ismerősöknek, a pártnak, a néphadseregtől, valamint a Kenyérgyártól megjelent elvtársaknak, akik szeretettel gyermekünk V. Máté György temetésén megjelentek, ravatalára koszorút, virágot helyeztek, ezzel feladunka enyhíteni igyekeztek, ezúton mondunk köszönetet. V. Máté család. (N)

AZ SZTK debreceni alközpontja értesít a debreceni mozgásgazdasági dolgozókat, hogy 1954. évi biztosítási bílyegalapjukat meg akarják is, ha azon bílyegelovás 1954-ben nem volt — vagy már betelt — február 2-ig az SZTK-nál adják be és helyette váltásnak új bílyeglapot. Az új bílyeglap terítés díja 60 fillér.

CASZAI SANDOR cipészsegéd eljegyezte Balogh Irma gyors- és gépírónt. A ZENEMŰVÉSZETI SZAKISKOLA hangversenytermében, a szülői munkaközösség rendezésében, P. Nagy Ilona zongoraművész, a szakiskola tanára, f. hó 26-án este 8 órai kezdettel tartja első hangversenyét. — Közreműködik: Kányási József (oboa). Műsoron: Bach, Mozart, Beethoven, Debussy és Bartók művei.

CSOKONAI EMLÉKEST. Százötven évvel ezelőtt halt meg Csokonai Vitéz Mihály. Az évforduló alkalmából csütörtökön, január 27-én tizenkilenc órai kezdettel a költő szatirikus vigjátékát „Méla Tempelő”-t sugározza a Petőfi-adó. IRODAMAT Csapó u. I. H. 4. alá áthelyeztem. Dr. Hódy Zoltán ügyvéd. „EZ MÁS, MINT AMI EDDIG VOLT” című január 24-én, a Központi Kultúrteremben előadásra kerülő műsorban Rátónyi Róbert helyett Halmai Imre és Fekete Pál lépnek fel. Rátónyi Róbert a Fővárosi Operaszínház előadása miatt nem szerepelhet ezen az estén Debrecenben.

Munkásokat keresnek

FÉRFI fodrászt felvesz a Püspök-ladányi Szolgáltató Szövetkezet. AH BENTLAKO hivatásgeodet keres munkást, aki illetménye mellett lakást, fűtést és világítást kap. Simonffy u. 21-23. Fazekas-iskola. AH KOVACSOT, loctetőt, kordélyos lohájt felvesz 29/5 Lőfogató Fuvározási Vállalat, Lóránffy u. 1. A DEBRECENI Köztisztasági és Takarító Vállalat felvesz úttisztítókat, kocsisokat és személtőlítőket. Jelenkezés a vállalat iródjában. Vörös Hadsereg útja 43. szám alatt. HIVATALSÉGEDI állásra közleporu, munkabíró, kerékpározni tudó férfit alkalmaz február 1-től az Állategységügyi Intézet, Bornemissa utca 7. AH

HAZIIPARI TERMELO SZOVETKEZET Kálvin tér 2. Hozott anyagból kötést és horgolást vállal.

GUMICSZÁK javítása

Vadai gumijavítónál, Széchenyi u. 8. KERABLAKOT, redőny vagy spalettával 220x130-as jó állapotban vennék, Pesti u. 27.

ELADÓ sürgősen János u. 50. sz. ház istállósával és melléképítményekkel beköltözhető, ugyanott egy máza és egy cserépkályha. EGY 2 szoba, konyhás családi ház sok melléképítménnyel azonnal beköltözhető, sürgősen eladó Keresztusi u. 35. Szabadság-telep.

PIANINÓT vagy zongorát bérelnék azonnal, Tóth, Arany János u. 1/a. ELADÓ rádiogramofon, iveresajtó, nagykapu, másfél köbméter deszka, Kálor kályha, Eötvös u. 44. MELY gyermekekcsalád eladó, Béke utca 14. Szabadság-telep.

SZUPER rádió, Ehrbar zongora 13.000-ért eladó, Dembinszky u. 14. Árpád téren. CSERÉPKALYHÁK, kandallók, kaphatók, Taiza István, Ispóthy tér 1. KOSZORUSOK figyelmeztet. Művirágok és műveletek készítését vállalom helyben és vidékre is. — Lelekő Ferencné, Hámán Kató u. 100. UJ dupla reklámú bordó epinglével ocsón eladó, Pacsirta u. 13. TELEPES szuper rádió eladó, Sarló u. 3. Árpád téren.

VARÁZSSZEMES Telefonkísérő világvérvő rádió eladó, Fűvészkeret u. 24. K. Nagy. ELADÓ egy hold gyümölcsös kertészetre alkalmas, beköltözhető, Köntös-gáti iskolánál, Bellegház 484. Rákosi-telepi busszal érinthető. KETTŐ darab új pultruozott ágy eladó, Rákóczi u. 27. KORNVALD keresztetett 4 hónapos malacok eladók, Agardi u. 18. KETTŐ darab fogorvosi fűrészes falikar, lábkapcsolóval eladó, Lóránffy u. 46.

ELADÓ egy kornvald kocsi, iveresajtó szekrény (vitrin) Kőlcsey u. 5.

GUMICSZÁMA, tornacipő, krepptalpú cipő, zippzárú javítás, nylon kabát forrasztás, Csapó u. 14. Orozsnál. BEJARONÓT keresek, érdeklődni vasárnap délután Baán, Dobozai bérház C/3. KONVÁLBUTOR eladó, Bekes u. 10. KEMÉNYFA ruhaszekrény eladó, Vörös Hadsereg útja 89. Weiss Jenő. ELADÓ egy kandalló cserépkályha, Széchenyi u. 11. I. lépcső. MERIDOR kézikötőgép eladó Béke útja 13. kerékszövetkezet jobboldal. ELADÓ Acél u. 22. sz. alatt 500 négyzetűlő fekete föld. Érdeklődni Andrásy út 27. BEKÖLTÖZHETŐ, kertes kertészház házamat eladom, vagy elcserelem bejárásával, Andrásy út 79. ELADÓ szőlő gyümölcsös két szoba, konyhás lakóházzal, pince, csaposkút, Andrásy út 15. KOMPLETT szőlő házhozabator ocsón eladó, Temető u. 22. KÉT darab 8 hónapos jorkisri disznó és egy 100-as Csepel eladó, Mester u. 30. sz. HÁZHELY eladó Kristály u. 1. alatt Széchenyi út 101. sz. mellett telek. Érdeklődni vághidit trafikban, hetköznap. ELADÓ beköltözhető ház gyümölcsös, Esze Tamás u. 6. Honokkert. TÖKESNE kozmetikája, Béke (Szent Anna) 10., III. emelt. lift. AKÁDEMSZÁK és fűdőszobaberendezés eladó, Fehér László, Rákóczi u. 7. GUMICSZÁMA javítás, gyermekkerékpár veszek, Csapó u. 99. Gombács. BARNA bunda és gyermek ruhák eladó, Dimitrov u. 16. SAJTATERMÉSU házi bor kapható, Méliusz tér 13. a. 2. sz. 180 kg-os mangalica sertés eladó, Eötvös u. 65.

DOLGOZÓ házaspár né-

hány hónapra bútorozott szobát keres. Cím: Szabadság Lapnyomda, Ambrus. FOZNI tudó bejárónő február 1-re keresek 9—4-ig, Burgundia u. 9. SZÉP, fehér mely gyermekcsalád eladó, Vörös Hadsereg útja 89. NAGYOBB mennyiségű takarmányra eladó, Rákóczi-telep, Toroczkó u. 18. szám. ELADÓ ház külső Monostoripályai út 82. sz. 48 órán belül beköltözhető, ocsón, sürgősen. HALAPON kétszer két hold barna homok föld két mellet eladó. Érdeklődni Láhner u. 37. szám Szabadság-telep, Horváth-nál. KIFOGASTALAN mely gyermekcsalád eladó, Bajcsy-Zs. u. 52. SZÉP, nagy lehetleg stíl bútorokat veszek, Szabó Jenő, Gvadányi u. 11. Nagyerdő. ELADÓ családi ház 300 négyzetűlő gyümölcsös, beköltözhető, Szegfű u. 23. ELADÓ egy 1000 kg-os sertés hídtermék, Fekete László, Hajdúszoboszló, Rákóczi F. u. 66. KÉT darab új hármas ickerablak és egy ajtó eladó, Doberdó u. 36. EGY kaukázusi díó kombináltsekrény eladó, Zsák u. 11. CSAPÁGYAS fűvőtűgimis hordárkocsi eladó, vagy malacért, disznóért cserélem, Simonffy út 25. FEHER mely gyermekcsalád kifogástalan eladó, Burgundia út 7. 3. ajtó. HÁRISNYASZEMFELSZEDŐGÉP eladó, Darabos u. 39., balra, 2. ajtó. Tóthné. ANONNALJ beköltözéssel komoly kis családi ház 300 négyzetűlő gyümölcsös eladó, Kemény Zsigmond u. 8. EGY darab 150 kg-os prima mangalica kövér sertés eladó, Árpád tér 40. sz. IROGÉP, számlógép János Ludman, Dimitrov u. 5. sz. Telefon: 47-80.

ELCSERÉLNEM ocsobé-

rú kettő szoba, konyha, speiz, kamrából álló lakásom hasonlóval, vagy egyszerűbb komfortossal, esetleg ráfűtve. Faragó u. 5., Vadas Árpád. KÉT darab elsőrangú reklám eladó, Hajnal u. 15. GÁTER fűrészt megvegre azonnali készpénz ellenében keresünk miniszteri engedéllyel tszes részére. Irtestést Bősözörményi út kertváros, Babits 27. Zohány János. AH AUTOKRAT, rugóknélküli sérvkötő éjjel-nappal viselhető, nagy sérvekre rugóval kombinálva. Ludalt-betétek, haskötők. Kerjen 11. számú díjtalan képes újságot, Pártos László Budapest, Néphadsereg (Falk Miksa) u. 3. AH KOMPLETT hálószobák, festett fényezett, hencserek kaphatók, Asztalos Szövetkezet Vörös Hadsereg útja 68. sz. AH TÁSKAIRÓGÉPET vesztünk kölcsön Ravh. Debrecen, Vörös Hadsereg útja 27. AH 150 cm3 Zetka prima állapotban eladó. Megtekinthető hétfőtől Szabadság út 10. sz. SZÉP szuterén szoba, konyhás, fűskamrás lakásom elcserelem fenti hasonlóval, Kút u. 1. sz. RÜNTGÉN, fogorvosi felszerelés, orvosi műszerek eladók, részletre is, Nyomat-telep u. 7. KARIKAHAJÓS Singer női varrógép eladó, Simonffy u. 37., udvarban. ELADOK két ágy, két éjjeliszekrény, toalett, asztal, székek, gyermekágy, érdeklődni 6 után, vasárnap egész nap, Bethlen u. 24. ELADÓ egy szép reklám és férfi bőrkabát, Csapó u. 51. I. lépcső. MEGVÉTELTRE keresek egy kettő, három colos csöveket, egy kütszivattyú eladó, Eötvös u. 16. REKAMIE, ágy, sezlón, modern ebédőszekrény, fehér zománcozott kandalló eladó, Bajcsy-Zs. u. 3., félmelet 1.

M... XII. ÉVFOLYAM... Üzemünk kongresszus... eredmények... elütem ker... győztesen... szabadulása... jója alkalm... münk lett... ber 21-re b... Ha azonban... eredményeit... pithatjuk... jében októ... cember foly... Az elmarad... szaki feltéte... nem utolsós... világoztató... múltott. A téglagy... zetek, a sz... műszakiak m... senyrol. Ped... gozói fontos... az építőipar... sában. Az ál... iából tudunk... n. tatarozni... tenni megves... is egyre több... A verseny... keresve, a G... lalat dolgozó... az üzem vez... megszervezés... sáért. A Búr... zók az anyá... ták munkaé... senylenődlet... sik hátráltató... a pártszervez... világoztított... dolgozó arrol... vonal csakis... emelkedhetik... ka gyengesége... is, hogy üze... lyen nem tart... resen két het... értekezleteket... sem a pártit... a műszaki ve... a népnevelőke... legfontosabb... következtet... helyen csak... emelkedéséről... akkor nem lát... az önköltség... szaporodása... jővőre, a fegy... mind a dolgoz... vannak. A po... munkának, de... kának is leg... volt, hogy a do... deményezését... veték figyel... Több helyen... akarta teljesí... ami természete... hogy elmarad... ez elkedvetlenít... is. Most, amiko... gozó nem ves... ve lelkesen es... kosi Mátyas M... vásárhoz, azt tap... mekben, hogy a... a szakszervezet... és együtt levor... kat az elmúlt é... Január első n... ceni üzemek is... csatlakoztak a... műjavító, a D... építőgépkarban... üzemek, a terr... közül a fancesika... mások. Az Orvosi Mű... elhatározták, hog...